

СТЕНОГРАМА

засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану

13 липня 2026 року

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, шановні друзі, шановні присутні, шановні представники засобів масової інформації, шановні колеги, ми продовжуємо засідання тимчасової слідчої комісії. Сьогодні на нашому засіданні присутні:

Кішак Назарій Миколайович – майор, командир військової частини А4024;

Кірющенко Василь Олексійович – керівник політичного напрямку російського добровольчого корпусу;

Махамет Анастасія Андріївна – заступниця представниці соціальної політики з питань роботи з добровольцями та їхніми родинami об'єднаного перехідного кабінету Білорусі;

Колб Марія Михайлівна – керівниця напрямку допомоги білоруським добровольцям в Україні, офіційний представник фонду солідарності BYSOL;

Ісаєв Сергій Курбанович – спікер батальйону Шейха Мансура;

Давиденко Валентин Олександрович – президент Київської обласної федерації K1;

Яковлев Анджей Сергійович – віцепрезидент Всесвітньої професійної ліги WPL K1;

Саїдов Абрек – боєць батальйону Шейха Мансура, віцепрезидент Всесвітньої професійної ліги WPL K1.

Також до нас має доєднатися Полякова Ольга Юріївна – українська акторка, співачка, блогерка і телеведуча.

Сьогодні ми робимо акцент на захист прав людини, в першу чергу, тих людей, які є, незважаючи на те, що вони є громадянами Росії або Білорусі, сьогодні воюють за Україну або допомагають Україні. І наша потреба – це

допомогти їм з вирішенням тих юридичних питань, які в них виникають. Ну, і а також ми поговоримо сьогодні про те, що ще може стати підставою для порушення права людини, наприклад, якийсь досвід роботи в тій самій Росії до 2022 року. Тому, сьогодні в нас багато запрошених. Прошу всіх запрошених у відповідях своїх бути короткими і поважати час свій та інших.

Ми почнемо з... Чи присутній вже Кирющенко Василь Олексійович? Немає Василя Олексійовича. В такому випадку давайте ми почнемо з Назарія Миколайовича Кішака. Назарій Миколайович, будь ласка, прошу вас зайняти місце в першому ряду. Вітаю вас!

Перш ніж перш ніж ми почнемо, я як голова комісії хочу роз'яснити вам і всім іншим присутнім ваші обов'язки та попередити про сувору відповідальність, яку ви несете перед законом і суспільством.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» ви зобов'язані давати правдиві показання та пояснення про всі відомі вам обставини, що є предметом нашого розслідування. Попереджаю вас, кожне ваше слово на цьому засіданні фіксується стенограмою та засобами відеозапису.

Згідно зі статтею 384 Кримінального кодексу України за надання завідомо неправдивих показань комісії передбачено покарання у вигляді виправних робіт, обмеження або навіть позбавлення волі. Будь-яка спроба ввести комісію в оману буде розцінена як перешкоджання здійсненню парламентського контролю.

Згідно зі статтею 385 Кримінального кодексу України відмова від давання показань без законних на те підстав тягне за собою кримінальну відповідальність. Ви маєте право не розголошувати інформацію, яка згідно із законом визнана такою, що не підлягає розголошенню.

У папці вам надано для підпису розписку. Своїм підписом ви підтверджуєте, що усвідомлюєте кожне моє слово, розумієте наслідки надання неправдивої інформації та берете на себе зобов'язання говорити виключно правду. Пане Кішак, чи ви підписали відповідну розписку?

КІШАК Н.М. Так, я підписав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

З мікрофоном скажіть ще щось, щоб ми розуміли, чи ми чуємо вас. Зараз вас не чуємо. Ні, не чуємо. Не чуємо. А може ввімкнути, а напевно треба?

КІШАК Н.М. Як зараз чути мене?

ГОНЧАРЕНКО О.О. О, тепер чудово чути. Дякую.

І так, Назарій Миколайович, ви є командиром військової частини і у вашій військовій частині також служать іноземці. І відповідно, саме це стало підставою запрошення вас як бойового командира, який має відповідний досвід роботи з іноземцями і чудово розуміє ті проблеми і питання, які сьогодні в нас є, і виникають в іноземців, які проходять службу в Збройних Силах України або в інших силах оборони України.

І тому перше питання моє до вас: громадяни яких держав переважно проходять службу у вашій військовій частині?

КІШАК Н.М. В мене проходять зараз службу чеченці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто громадяни Російської Федерації офіційно?

КІШАК Н.М. Так точно. Які мають паспорта Російської Федерації. В мене проходять чечени. Чеченці, перепрошую, грузини. В мене є китайці і в мене навіть є декілька військовослужбовців китайців, які мають російські паспорта.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Угу. Дуже цікаво. Як би ви оцінили їхню мотивацію та рівень служби?

КІШАК Н.М. Дивіться, якщо взяти з усіх, то як би це м'яко чи там жорстко не звучало, але це люди, в яких більша мотивація навіть за українців. Я скажу це відверто.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Як би ви оцінили їхній рівень підготовленості і рівень виконання бойових завдань?

КІШАК Н.М. У них високий рівень виконання завдань і саме головне, що я жодного разу не чув від представників інших держав, що їм щось потрібно там додаткові якісь дні на підготовку чи ще щось. Саме основне при роботі з іноземцями – це нормально підготувати, нормально запланувати і приймати з ними участь у плануванні. Тоді йде чітке виконання, тому що на Покровському і на Новопавлівському напрямку ці люди себе зарекомендували у дуже критичній ситуації дуже жорстко і строго. Вони виконують, приходять, просять два-три дні відпочинку і йдуть далі. Тобто їм не потрібні якісь графіки чи їм не потрібні якісь поблажки. Вони роблять свою роботу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Правильно я вас розумію, що яким є рівень грошового забезпечення? Вони отримують таке ж грошове забезпечення, як військовослужбовці ваші українського громадянства?

КІШАК Н.М. Так точно, аналогічно. У всіх, хто заведені в район – це заробітна плата 22000 гривень плюс 30 000 за те, що заведені в район. Ну, і за виконання кожного дня бойових та спеціальних завдань відповідно до винагороди, до грошової винагороди. Це 100000 у місяць або 50000, якщо виконував там деякий період.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наскільки збільшилась кількість іноземців, які бажають укласти контракт порівняно з початком повномасштабної війни? Ну, у вашому конкретному підрозділі.

КІШАК Н.М. Воно, на жаль, зменшується саме через цю проблему, що є юридичні норми, які не дозволяють їм далі підписувати контракти. Одразу поясню, чому. В мене є військовослужбовець, який громадянин Російської

Федерації, який має паспорт громадянина Російської Федерації. Це чеченець. Він не може продовжити зараз службу, хоча він з підрозділу і не вибував. Тому що йому не погоджують з певних причин чи СБУ, чи Національна поліція спецперевірку. Тобто є моменти, коли кажуть, от саме в цей підрозділ ми вам не погоджуємо, пропонуємо якийсь інший. І це не те, що впливає на моральну якусь психологічну там уже обстановку, а це просто відбирає бажання в людей продовжувати воювати. Якщо він у своєму підрозділі, нам потрібно робити все для того, щоб людина продовжувала воювати. Кожна одна одиниця забрана з переднього краю – це пониження боєздатності підрозділів. Якщо держава це не бачить, то я відкрию їм очі. Хай приїдуть до мене в підрозділ на передову.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Які основні проблеми виникають у вас, як у командира, під час роботи саме з військовослужбовцями-іноземцями?

КІШАК Н.М. В мене немає жодних проблем. Ми зробили їм трьохмісячні курси української мови, і вони вже реально починають спілкуватись виключно мовою, деколи краще, як у наших виходить. Тому у нас все в порядку. Головне – це правильний підхід до людей і не зразу там після БЗВП їх залучати. Є ще такий процес як адаптація. І саме на адаптації потрібно максимум приділяти час для підготовки української мови і саме для командира, який буде з ними співпрацювати. Тому що це не просто собі привів військовослужбовця, поставив і сказав: "Вперед, там, в бой". Воно не так працює. Ми маємо переходити на норми НАТО, де командири готуються зі своїми людьми, так як це роблю я. Я відправляю командира відділення і командира взводу у навчальний центр. І він з ними проходить, він бачить ризики, він бачить, хто як себе поводить, він бачить, хто буде марксменом, хто буде реальним снайпером, хто буде дронщиком, хто там літає, хто інженер. Це велика складова. В мене найменші втрати в Збройних Силах України за 2025 рік при усіх навалах Російської Федерації на наш напрямок в мене загинуло шість чоловік, дев'ять поранених: один важкий, вісім повернено у стрій після лікування. Але це фахова робота і підготовка особового складу з командирами і з бійцями включно. Тому дивіться,

найважливіше, що зараз є, – це виключно на підставі інформації з відкритих джерел, так? 99 відсотків уваги до рекрутингу. Тобто зараз ми побачили, що історію з Свириденко, але не розуміємо, хто і за скільки буде вести сюди іноземців. Як вони будуть з нами далі працювати? Де алгоритм і підготовка, і супровід іноземців на усіх етапах? Тобто як воно буде відбуватись?

Ми маємо зараз історію, коли я був нещодавно в навчальному центрі, куди привезли 100 колумбійців. З 100 колумбійців 50 на етапі підготовки відпали. Потім 30-50 чоловік приїхали у бригаду, пройшли адаптацію і залишилось 20 чи 25 чоловік.

Тепер питання: ми тратимо державні кошти на що? На то, щоб просто дати людям можливість заїхати в Україну? І що відбувається далі з людьми, які не підписують контракт? Тобто, можливо, ми зараз бачимо, я не хочу сказати так прямо, але якусь одну з корупційних схем, або якісь кримінальні тут, мабуть, що канали, ну, тому що ми заводимо конкретно сюди людей, які готові за гроші йти захищати нашу державу. Тому тут треба бути дуже обачним, дуже обережним і придумати механізм, який буде тримати відповідний контроль щодо цих людей, які до нас заїжджають на контракти.

Якщо людина не підійшла, ми тоді повідомляємо МЗС і даємо п'ять діб на виїзд з України. І цей алгоритм має працювати як годинник. Якщо ми не будемо працювати згідно цього алгоритму, якого ще, на жаль, немає або він не працює, то ми через рік будемо мати велику навалу в нашій державі різних іноземців, які будуть просто собі шаритися вулицями і робити незрозумілі речі.

РУДИК К.О. Вітаю, пане Кішак. Перш за все, дякую вам за службу. скажіть, будь ласка, а хто є відповідальний на той момент, коли оці 100 людей приїжджають до України і потім кажете, 50 відпадають. В цей момент ми розуміємо, якби воно мало працювати, але в цей момент, коли 50 відпали, хто, по суті, несе якусь відповідальність, хто про них взагалі знає і розуміє це? Ну, окрім, звичайно, прикордонного контролю.

КІШАК Н.М. Ну, відповідно до алгоритму командир навчального центру має повідомити безпосередньо своє керівництво, що там хтось відпав або пішов в СЗЧ там, або якесь інше рішення по іноземцях.

РУДИК К.О. І це відпадання – це СЗЧ, по суті?

КІШАК Н.М. Так точно. Ну, таких просто зараз дуже багато випадків. Так, ну, і відповідно, нам зараз потрібно відпрацювати порядок взаємодії з Міністерством оборони, з прикордонною службою, з міграційною службою і напевно, що зробити їм правильний, належний перетин кордону іноземців, але саме для оформлення і укладання контрактів у Збройних Силах і взяти прописати настільки чіткий і правильний алгоритм, щоб ми потім їх не липали по наших вулицях і не бачили збільшення в реєстрі ЄРДРів про якісь злочини на наших вулицях.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я хотів би уточнення. Я правильно вас зрозумів, що ваш підрозділ, в тому числі, на Покровському напрямку приймає участь безпосередньо в бойових діях?

КІШАК Н.М. Так точно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам за службу і дякую вам за ті результати, які ви озвучили і за те, що ви бережете життя кожного нашого воїна. Давайте по пані Юля, да? Будь ласка, звичайно.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, Назарій Миколайович, чи є проблематика у іноземців, які проходять службу у вашому батальйоні з оформленням документів про участь у бойових діях?

КІШАК Н.М. Так, є. На даному етапі в мене більше як 20 людей, які через систему рекрутинг попали до нас на відбір. Ми відібрали, пройшли з ними навіть

поліграф, пройшли зараз усі тести, але погодження і спецперевірки чомусь не надають усім. І відповідно, колектив збадьорюється, тому що вони прийшли разом воювати, вони вже пройшли злагодження, а спецперевірки, ну, або довго затримують, або комусь не погоджують.

Тому в мене все ж таки знову питання: якщо не погоджують, то надайте або причину, або розберіться з цією людиною до кінця. Тому що ми збільшуємо тільки кількість людей в нашій державі, а результату і ефективності від неї просто зовсім немає.

ЯЦИК Ю.Г. Спецперевірки мається на увазі контррозвідка, СБУ?

КІШАК Н.М. Ну, від СБУ, від поліції, ну, вони просто або затягують, або їх просто немає, або не погоджено. Тобто їм пропонують інші підрозділи, але тільки не там, де ви хочете.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пане Назарію, я вибачаюсь, пане Юлію, може ми просто пояснимо тим, хто нас слухає і спитаємо зараз пана Назарія, взагалі, щоб ви розповіли нам процедуру оформлення іноземця на військову службу.

КІШАК Н.М. Процедура звичайна.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Щоб ми почули звичайну процедуру і зрозуміли, де є проблема.

КІШАК Н.М. Звичайна процедура, вона починається з того, що вони заповнюють анкету на нашому сайті. Ну, і відповідно, працює, так кажучи, в народі «сарафанне радіо». Йдуть туди, де реально цінують і де нормально готують людей. Тому що піти в бій треба мати підготовку. І після того, коли вони заповнили, вони приїжджають до нас, пишуть заяви, проходять, у нас є окремий свій повноцінний поліграф. Ми співпрацюємо зі Службою безпеки України і ще з одним з антикорупційних відділів. Вони проходять поліграф, ми вивчаємо

повноцінно історію їхнього там перебування в нашій державі, він законний чи незаконний. Якщо є бойовий шлях, то де раніше і з ким воювали. Тобто, ну, це звичайні телефонні дзвінки і звичайна розмова як командир з командиром. І пізніше ми відправляємо уже весь пакет документів на оформлення контракту.

Для того, щоб був оформлений контракт, потрібно пройти спецперевірку. От тут і починаються проблеми.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте ми одразу проговоримо, щоб конкретно по вашій частині ми зробимо відповідні звернення від імені тимчасової слідчої комісії на відповідні структури, де затримуються зараз спецперевірки по ваших бійцях, для того, щоб попросити їх пришвидшитись і виконати свою роботу, бо нам дійсно не можна втрачати сьогодні жодного воїна, тим більше мотивованого, тим більше досвідченого.

Ви, ваш алгоритм дій як командира військової частини щодо оформлення іноземців? От ви на якому етапі? Ви підписуєте оце подання, що робите безпосередньо ви як командир?

КІШАК Н.М. Я просто віддаю роблю весь пакет документів на них, отримую спецперевірку і на місці у частині укладаємо контракт. Мені не потрібно там ніяких вже лишніх дій.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Супер.

КІШАК Н.М. Ми добились до того, що ми вже самі можемо напряду у частину завозити людей, підписувати контракт без будь-кого, без дозволу там вищих командних штабів і міністерства.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, до укладання контракту, якщо військовослужбовці, фактично вони перебувають в зоні бойових дій, фактично вони допускаються до виконання якихось бойових завдань?

КІШАК Н.М. Ні, не допускаються. Поки ми не підпишемо контракт, вони просто перебувають собі в зоні бойових дій і все. Тобто ми зоною бойових дій зараз можемо рахувати ну, навіть Павлоград і Дніпро, тому що це міста, які обстрілюються. Він сьогодні приїхав і за 15 хвилин ударом "шахеда" вже загинув, тому що не встигли підписати контракт елементарно.

ЯЦИК Ю.Г. І наслідків, відповідно, виплат та й всього цього для нього не настає.

КІШАК Н.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А чи був у вас конкретний випадок, коли ви готові були взяти іноземця на службу, але не змогли це зробити саме через бюрократичні перепони?

КІШАК Н.М. В мене зараз такий випадок. В мене 14 чоловік просто очікує вже другий місяць. Ну, і вони в мене на полігоні, я це не буду приховувати, працюють, займаються, вивчають різні там методики штурмових дій, FPV, розвідку і так далі.

ЯЦИК Ю.Г. Не отримують за цей час ні копійки.

КІШАК Н.М. Не отримують нічого. Я маю можливість їх повноцінно годувати і забезпечити проживанням в укритті і більше нічого. Але в них є теж сім'ї. В нас є навіть люди, які вже там в Україні воюють з 22-го року. Вони вже по двоє дітей в Дніпрі, в них вже сім'ї в Дніпрі, а вони там, не можуть поступити там на службу, тому що є велика бюрократія.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це, звичайно, абсолютно є неприпустимим в умовах, коли ми говоримо, що в нас не вистачає абсолютно людей на фронті. Це дуже неправильно, і саме тому ми сьогодні розглядаємо це питання.

КІШАК Н.М. Я підготую на вас список з відповідними усіма документами і детально пропишу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Для того, щоб ми змогли втрутитися і спробувати вам допомогти.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, який відсоток іноземців рекрутувала військова частина ваша, і який відсоток були направлені після навчальних центрів або залучення з боку Генерального штабу, Міністерства оборони?

КІШАК Н.М. У нас ситуація в тому, що ми за рік не отримали жодного військовослужбовця з військкомату. Я пам'ятаю, коли чотири чоловіки...

ГОНЧАРЕНКО О.О. За рік не отримали жодного?

КІШАК Н.М. Ні. В нас було чотири чоловіки, яких РТЦК перевели до нас на службу, а зразу на другий день забрали наказом там в іншу частину для комплектування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто все ваше поповнення за цей рік – це іноземці?

КІШАК Н.М. Не тільки, це друзі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А, але це рекрутинг ваш власний рекрутинг?

КІШАК Н.М. Так, це наш власний рекрутинг. На даний момент моя частина з 30, коли я став командиром цієї частини, в мене було 31 чи 34 відсотки. Зараз в мене 96.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви маєте на увазі від штатної чисельності?

КІШАК Н.М. Так точно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І зараз ви довели цю кількість до 96 відсотків.

КІШАК Н.М. Так точно. І ми протягом року зробили самі зміни до штату в Генеральному штабі. Ми додали ще дві роти Рубак, ефпівішники. Ми додали ще взвод НРК і зробили ще, в мене була рота протитанкових ракетних комплексів, ми зробили артилерійську батарею. І нам командування з логістики дало зараз артилерійські засоби. Ми працюємо зараз успішно і на одній з цих гармат працюють грузини, на інші працюють чеченці.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А яка взагалі ваша штатна чисельність?

КІШАК Н.М. Ну, я не можу так озвучувати, але в мене 1000 людей. Там більше 1000.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Більше 1000 людей. Нам достатньо цієї інформації. Да, будь ласка.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, грузини – це грузинський батальйон?

КІШАК Н.М. Ну, дивіться, грузинський батальйон – це назва. Вони себе так називали, тому що так вони колись...

ЯЦИК Ю.Г. Учасники, які підписали контракт з ...

КІШАК Н.М. Так точно. Одні з учасників від *(Нерозбірливо)*.

ЯЦИК Ю.Г. Ага. А скажіть, будь ласка, от, до речі, це про реформу ТЦК і мобілізацію, да, от вам приклад, коли рекрутинг в дії і поповнюються дійсно

добровольцями військові частини, які перебувають в зоні бойових дій. Це не тилові частини. Вони з першого дня в самому пеклі постійно. І, приклад, до речі, не голослівний для мене, відправлення тецекашників, да, на один день в зону бойових дій з подальшим переведенням. Це те, скільки ми раз розглядали випадки, коли, а що ви зробили з цим нігодяєм, да? А ми відправили його в зону бойових дій. А що в подальшому відбулося? А на наступний день перевели до іншої військової частини тилової. От і все.

КІШАК Н.М. Тому для цього потрібні контракти конкретно на посаді, наприклад, прописати не менше, там, військової служби, як 6 місяців, так? Тому що зараз, ну, якщо схочуть когось сховати, вони просто кидають в любую військову частину і...

ЯЦІК Ю.Г. А звідти переміщуються.

КІШАК Н.М. А звідти або переміщують, або бойовим розпорядженням забирають куди хочете. Я можу особисто своїм рішенням до вас відкомандирувати в КМДА будь-кого.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, ви сказали, що четверо, я вас тоді може не зрозумів, мобілізованих ТЦК, чи це саме були військовослужбовці, які служили в ТЦК, вам були переведені?

КІШАК Н.М. Так, вони були переведені.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Саме військовослужбовці ТЦК? Так. І вони у вас з'явилися на одну добу?

КІШАК Н.М. І потім...

ГОНЧАРЕНКО О.О. І через одну добу вони були від вас забрані? Так.

КІШАК Н.М. Да. Ну, через добу подали там план переміщення, потім їх забрали для комплектування там інших якихось бригад. Ну, в принципі, і слава богу, хоча я вам скажу, в мене в ТЦК є багато моїх колег, які поранені, які несуть службу, ну, саме в ТЦК.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, ми розуміємо це, але я навіть і не зрозумів, що мова йде саме про цих. Я вирішив, що це чотири було мобілізованих за допомогою ТЦК, а це саме власне військовослужбовці ТЦК були. А, ну, а мобілізованих нуль у вас, да, поповнення за рік. Насправді вражає, Назарій Миколайович, а ви буквально декілька слів про ваш особистий досвід. Ви в збройних силах з якого року?

КІШАК Н.М. Я у Збройних Силах з 2022 року. Починав з посади...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мобілізувалися?

КІШАК Н.М. Мобілізувався, у нас немає такого як доброволець, ми маємо виконувати всі свої конституційні обов'язки

ГОНЧАРЕНКО О.О. А до того чим ви займалися?

КІШАК Н.М. З 2014 по 2018 рік я служив у спецназі у батальйоні особливого призначення Івано-Франківськ, Маріуполь, Широкине і інші там населені пункти, де проводили свою роботу як...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Спецназ це мається на увазі?..

КІШАК Н.М. Спецназ поліції.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поліції.

КІШАК Н.М. Потім півтора року я служив в управлінні патрульної поліції Івано-Франківська — це ТОР (тактико-оперативного реагування) і після звільнення з поліції працював першим радником голови з питань безпеки та правопорядку міста Івано-Франківська. Коли прилетіла перша ракета по нашому місту я забрав всіх своїх спортсменів, товаришів, і ми мобілізувались там одразу у 72 окрему механізовану бригаду «Чорних запорожців». Спочатку командир відділення, потім — Заступник командира взводу, головний сержант, потім — командир взводу, пізніше це бахмутський напрямок, Вуглегірська ТЕС, Кодема, Зайцеве, сам Бахмут і мене пізніше призначили після Вугледару уже командиром розвідувальної роти 153 окремої механізованої бригади. Після Курщини і після Сум мене призначили командиром окремої військової частини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вражаючи ваш бойовий шлях і ще раз дякую вам за службу.

Продовжимо питання. Чи виникають труднощі при оформленні посвідок на тимчасове проживання іноземцям? Ні-ні-ні, ми до вас, Пане Назарій, ми вас ще не відпускаємо.

КІШАК Н.М. Зрозуміло.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні-ні-ні-ні.

КІШАК Н.М. Так виникають з тим що для того, щоб їм якраз можна було отримати цю по посвідку їм потрібні контракти. І юридичний правильний супровід. Ми маємо розуміти, що іноземці, які до нас приїжджають, вони не мають бігати з документами і щось добиватися. Ми маємо настільки чіткий відпрацювати механізм аби вони подали через командира частини через управління персоналу документи, і ці документи через місяць чи через два прийшли їм уже з посвідкою на проживання. А у нас відбувається реально бюрократія. Тому що хочуть довідку, потім хочуть її поновити, потім ще якісь

підтвердження, потім знову не понятні якісь спецперевірки і так далі. У нас немає алгоритму. І цей алгоритм – наша задача як бойових командирів – зараз підштовхнути аби його створили і сказали що дорогі командири ось вам єдиний алгоритм, ось там електронна система документообігу, тому що як не як ми вже в такому віці, що їздити везти кусок паперу А4 з Павлограду в Київ, ну, це просто повний якийсь бред.

Тому я готовий на все, я готовий приділяти більш понаднормово, свою групу юристів, які в мене служать, до речі, часу, але потрібно, щоб ви підштовхнули це, бо цей алгоритм.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми готові це зробити. Давайте тоді разом з вашими юристами відпрацюємо конкретні законодавчі зміни, а також звернення до Кабінету Міністрів України щодо підзаконних актів, які мають бути прийняті для того, щоб покращити ситуацію. Ми готові за необхідності, по-перше, підготувати все це, по-друге, далі викликати і ДМС, і інші органи та інституції, які мають допомогти, бо це питання має бути вирішено однозначно.

Тому ми давайте з вами, як з безпосередньо практиками, які бачать це все на власні очі, давайте це все відпрацюємо, щоб все це реально працювало.

Чи виникають проблеми з відкриттям банківських рахунків?

КІШАК Н.М. Тут немає проблем, тому що в мене працює теж начальник фінансової служби, розумна дуже жінка, яка є теж депутатом, в неї все настроєно від підписання контракту до відкриття рахунку складає десь в районі, ну, годин п'ять, не більше.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Слава богу.

Наскільки швидко, ну, і наскільки швидко тоді іноземний військовослужбовець фактично починає отримувати виплати?

КІШАК Н.М. Зразу з першого дня після підписання контракту і відкриття рахунку в банку.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Поранення, лікування, звільнення. Які виникають додаткові труднощі при оформленні документів після поранення іноземного військовослужбовця?

КІШАК Н.М. В моїй, конкретно моїй частині жодних проблем.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто все тут якраз все можна спокійно оформити, якщо командир, відповідно, діє правильним чином і юридична служба.

КІШАК Н.М. Так точно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є проблеми з проходженням ВЛК?

КІШАК Н.М. Не немає. У нас працює мобілізаційна група, група рекрутингу, яка прям супроводжує людину від А до Я. Тобто в кожен кабінет ми записуємось на електронній системі, і ми знаємо, що з 12:00 по 15:00 ми проходимо всю групу лікарів. Ми працюємо з першим рекрутинговим центром в Києві і жодних проблем ніколи з ними не було.

ЯЦИК Ю.Г. А чи були у вас скарги від особового складу, від підлеглих про вимагання коштів за проходження ВЛК від старшого командира? Це буває, я не запитую про вашу бригаду, чи знаєте ви про такі скарги, бо по іншим військовим частинам такі скарги є.

КІШАК Н.М. Конкретно в мене такого не було, але я знаю зі слів були таких і не два, і не три випадки, коли там пропонували за, наприклад, обмежено придатних чи навпаки щось «порішати», як то кажуть, в державі. Ми маємо розуміти, що в нашій державі всі не ідеальні люди, є такі моменти потрібно зразу і терміново прикручувати, але переважно це все «кришується». Тому я не знаю, який потрібен мати батіг в руці, аби просто навести порядок на цих етапах.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

Звільнення іноземця, наприклад, по стану здоров'я зі служби. Що далі відбувається? Які проблеми при звільненні виникають?

КІШАК Н.М. Немає проблем при звільненні. Якщо в нього є бажання, в мене був такий випадок, що потрібно було поїхати американцю додому, ну я йому даю відпустку там 15 днів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. У вас є американці, громадяни США теж є?

КІШАК Н.М. Так точно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви їх не згадували, коли так? Ну. У вас прямо і Китай, і США, і Російська Федерація. Дрім Тім просто!

КІШАК Н.М. З ними нормально воювати, вони не задають багато питань.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це слава богу. Да, так вибачте, я вас перебив.

КІШАК Н.М. От була така ситуація, йому було на цілий місяць потрібно поїхати додому, бо померла мама і йому потрібно успадкувати, провести всі юридичні там документи, то він сказав, що 15 днів йому мало. Ми розриваємо з ним контракт, він їде додому, приїжджає через 28 днів і зразу за той самий день укладаємо ще заново контракт, тому що, по ньому була спецперевірка, яка триває там конкретно три місяці і нам не потрібно її ще раз заганяти. От вам звичайна ситуація і все. А, наприклад, відпустити його по сімейним на місяць я не можу, тому що нам потрібно тут купа там юридичних документів з його сторони, що там мама померла, перекладач і так далше. Нам було юридично і практичніше от зробити отаку маніпуляцію законну, і він поїхав, приїхав, служить далше.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, чи були випадки притягнення іноземних добровольців, військовослужбовців вашої військової частини за межами України до кримінальної відповідальності за те, що вони захищають Україну? Там за найманство або по іншим якимось кримінальним статтям?

КІШАК Н.М. На сьогоднішній день жодного випадку такого я не чув, але я поставлю завдання, завтра ми зробимо опитування.

ЯЦИК Ю.Г. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

Скажіть, будь ласка, скільки громадян інших країн в вашому підрозділі вже отримали українське громадянство?

КІШАК Н.М. Десь в районі 30 відсотків зі 100 в мене вже є посвідки на проживання у всіх, тому що вони вже тут довго.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, ну посвідки зрозуміло, а саме громадянство?

КІШАК Н.М. Ні в одного.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні один ще не отримав? А хтось є в процесі, хтось почав цей процес отримання українського громадянства?

КІШАК Н.М. Ми намагались сприяти, допомагати, але воно юридично, бюрократично не доходить.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто це просто непрацюючий механізм в конкретно цих військовослужбовців. Ну це теж, безумовно, є проблема, тому що люди, які проливали свою кров за Україну, точно мають право, заслужили право тут жити за бажанням, відповідно.

КІШАК Н.М. Так, але, коли в тебе в розшуку...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Служити і стати громадянами, вони це вибороли зі зброєю в руках!

КІШАК Н.М. Так. Звичайно, але дивіться, у мене є грузин і є чеченець. І той, і той в розшуку в Росії за те, що він воює за нашу державу, бо вони виставили фото і написали «Слава Україні!». З Покровська самого, так? От. Для того, щоб вони отримали у нас громадянство, їм потрібна довідка, що вони там не в розшуку чи не судимі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І вони мають її отримати там. Ну да, це звичайно...

КІШАК Н.М. Запит ми зробити не можемо, тому що нам просто не дадуть відповідь. А якщо дадуть, то вона тільки буде негативна до всіх документів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте теж разом з вашими юристами відпрацюємо і цей момент. Які мають бути зміни в законодавство, щоби і процес отримання громадянства людьми, які воювали за Україну, зрозуміло, не один день чи місяць, але які довели це там декілька років воюючи за Україну, я думаю, що вони точно мають право. Да, да, пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, а скільки серед військовослужбовців іноземців в вашій військовій частині випадків СЗЧ?

КІШАК Н.М. У мене один випадок СЗЧ, коли людині теж по сімейних потрібно було поїхати додому. Він написав заяву на звільнення, але фізично там потрібно було період дочекатись 22 дні ще, і він просто нічого нікому не сказав, все поздавав і поїхав. Ну, тому що він, мабуть, що думав, що так правильніше чи простіше. Коли ми спілкувалися по телефону, він сказав, що я ніяк не встигаю, я

маю бути завтра в Грузії. І все. Я був вимушений його подати в СЗЧ. Але він зараз повертається, тому ми його зараз назад поставимо в строй. Єдине, що він втратив – це фінанси і більше нічого.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, це вражає. Міноборони ви знаєте, зараз активно обговорюється тематика рекрутингу іноземців. Ви трішки вже цього питання торкнулися, але все-таки я хотів би домовити його більше. Міноборони планує відкрити ринок рекрутингу іноземних громадян для участі в захисті України. Згідно з озвученою ініціативою, до процесу залучать приватні рекрутингові компанії, які проводитимуть пошук і попередній відбір добровольців за межами України. Ключовою ціллю називають суттєве збільшення кількості іноземних військовослужбовців в складі підрозділів, в першу чергу штурмових і піхотних. В рамках ініціативи планується наростити частку легіонерів серед штурмовиків і піхотинців до 50 відсотків.

Передбачається, що приватні рекрутингові компанії займуться підбором кандидатів, проводитимуть необхідні процедури добору і після цього направлятимуть добровольців в Україну. Таким чином планується створити окремий ринок залучення іноземців, які бажають вступити до лав українських підрозділів на добровільній основі.

Як би ви, як представник бойовий командир і людина, яка має безпосередню практику роботи з іноземцями, оцінили такі підходи і цю ініціативу.

КІШАК Н.М. Ну, в першу чергу, я би не віз зразу всіх. У нас є чудова можливість у кожній країні, яка з нами співпрацює, яка нас підтримує, на базі їхніх військових частин проходити відбір кандидатів, а не вести їх сюди, тратити дуже багато, по-перше, наших державних коштів, а по-друге, тратити час для того, щоб привести сюди 100 і з них отримати 30 або 20 людей. Це факт.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто дуже важливо, ви бачите проблему саме в первинному відборі, щоб збільшити кількість тих, хто врешті-решт дійде до, власне, безпосередньої служби.

КІШАК Н.М. Так, ми можемо або залучати, якщо міністр проговорить це питання з міністрами інших держав, ми можемо готувати групи, які будуть там відбирати безпосередньо рекрутів, або залучати, наприклад, для покращення там, наприклад, навичок у підготовці іноземних інструкторів, які там будуть працювати з і проводити першочергове БЗВП вже у себе на території держави, яка готова до нас їхати на контракт.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, очевидно, що є перелік держав, звідки люди теж готові їхати і їдуть, але вони не є настільки дружніми і точно цим займатися не будуть, тому щодо всіх держав ми точно тут не зможемо так працювати. А от сам підхід щодо приватних компаній, бо сьогодні ж є центр рекрутингу Міністерства оборони, який працює. А от перехід саме до приватних компаній, бо тут дійсно є питання перевірки, безпеки, відбору і так далі.

Ваша особиста точка зору, особиста ваша думка щодо цього, чи доречно саме переходити на такий приватний ринок?

КІШАК Н.М. На мою думку, ні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви вважаєте, що це не є ефективним і може нести загрозу?

КІШАК Н.М. Я вважаю, що це вже, мабуть, хтось зрозумів, що таке приватні компанії рекрутингу. Але я бачу це зовсім по-інакшому. Я зроблю окремий детальний допис, тому що це дуже серйозна тема, і ми маємо розуміти, що кожен іноземець, кожен військовий, який приходить до нас на контракт, він буде ефективний тоді, коли він буде правильно відібраний.

А те, що я бачив недавно, ну, воно не вражає. І тут питання: ми будемо платити державні кошти приватним компаніям від якого моменту зарахування військовослужбовця? Від тоді, коли він виконав перше завдання, чи просто від кількості? Якщо від кількості, то добре, я завтра звільняюсь з Збройних Сил, тоже відкриваю свою приватну військову компанію, через три місяці я буду мати більше, як 300 000 бійців.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, це цікавий підхід. В нас на цю п'ятницю запланований, запрошений заступник Міністра оборони України, який відповідальний за рекрутинг, в тому числі, пан Баннік. В нас, правда, зараз відбувається може можливо, на цьому тижні відбудеться зміна уряду. Ну, але ми, да, побачимо, яким чином. Але якщо ви нам дасте своє бачення до цього часу, до п'ятниці, було бажано, тому що ми якраз будемо розбирати. Дякую. Ми якраз будемо розбирати це питання. Ми теж тут бачимо і ризики, і потенційні проблеми, тому це дуже важлива тема. Так, пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. Пане Назарію, скажіть, будь ласка, у вас такий великий досвід військовий, ви співпрацювали і з добровольцями, і з іноземними легіонерами, вже які уклали контракти. То, от зараз у нас також присутні на засіданні представники батальйону Шейха Мансура – це добровольче формування військове. Скажіть, будь ласка, з висоти власного досвіду, як командир, наскільки зручно командирі військової частини організовувати роботу з добровольцями чи все ж таки з особами-іноземцями, які уклали контракт? Які є плюси і мінуси в першому і в другому випадку? Які є загрози, оскільки добровольці – це, ну, фактично вільні варяги, хочу виконую, доручення якісь, да, чи бойові розпорядження, не хочу не виконую. Але водночас є такі добровольчі формування, які не можуть в силу певних обставин, військовослужбовці яких не можуть укласти контракти і фактично легітимізувати свою участь у відсічі російської збройної агресії. В тому числі є і успішні кейси, як УДА, наприклад (Українська добровольча армія).

То от хотілось почути вашу думку з приводу цих двох форматів роботи з іноземцями.

КІШАК Н.М. Дякую за запитання, Юлія Григорівна. Я людина військова і я знаю, що таке вертикаль. І звичайно, що я віддаю перевагу тільки контрактникам, тому що це є відповідальність. Я не розумію, хочу не виконую, хочу там виконую. Якщо в мене завтра задача зайти в населений пункт і от утримувати рубіж оборони, то я віддаю чітко бойовий наказ, проводжу планування і роблю все, аби безпечно зайти, виставити і утримувати його там до подальшої, там, якоїсь іншої вказівки старшого начальника чи там командувача. В нас є успішні добровольчі підрозділи і неуспішні. Неуспішні – вони полягають в тому, що вони ходять і всім там розказують для того, щоб з інших держав їх підтримували різні монобанки і так далі. А успішні – це ті, хто дійсно створив такий дуже потужний сильний кулак, стали просто і працюють, тому що вони з певних причин не можуть підписувати якісь там контракти.

Зараз дуже сильно іноземці просять, аби їх групували в якісь малі, маленькі підрозділи, там взводи, роти. Ну, це правильно, тому що в них є свої лідери і в них є своя інша віра. Ми маємо це все розуміти. У мене навіть є священик, як правильно це озвучити, ну, мусульманин, який, так, який приїжджав проводити їхні правильні обряди, їхні молитви. І я командир в цьому маю брати участь, тому що це є інша релігія, яку ми маємо поважати, бо кожен крок спільний, спільної командної роботи, він починається якраз з поваги. І чим більше повага, тим більше довіра. Ну, поки так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам дуже. Ще раз дякую вам, Назарію Миколайовичу, за вашу службу і за ті свідчення, які ви сьогодні дали. Ми на готові допомогти, по-перше, вашому підрозділу з тими конкретними питаннями, які є по вашим бійцям. І дуже хочемо разом з вами, із вашими юристами, використати ваш практичний досвід для того, щоб сформулювати необхідні законопроекти та запити, які дозволять вирішити ті проблеми, які ми сьогодні з вами обговорювали. Дякуємо вам. Дякуємо вам ще раз за службу!

Ви можете зайняти місце. Також в будь-який момент ви можете бути вільним, коли ви забажаєте.

Наступного я запрошую Василя Кірющенка, Російський добровольчий корпус. Пан Василь, будь ласка, займіть місце в першому ряду. Пан Василь, ви підписали розписку? У вас там є.

КІРЮЩЕНКО В.О. Да-да. Все подписал.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

Коли ви приїхали в Україну, пане Василь?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

В 21-му году в ноябре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, листопад 21-го року. Наскільки складним був для вас процес легалізації в Україні як особи з громадянством Російської Федерації, правильно? У вас було громадянство РФ?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Да, верно. Ну, оно у меня и остаётся. От него очень сложно выйти. Процесс легализации я начал за месяц до начала полномасштабной войны. Я успел подать на гражданство, потому что у меня отец родился в Харькове. Вот, поэтому я своего рода фольксдойче. Вот. Но, тем не менее, он был поставлен на стоп. И его получилось, так сказать, разморозить только когда я уже поступил на службу по контракту. Вот. Собственно, пройдя этот сложный путь легализации, я понял для себя, что мне необходимо моим сослуживцам, братьям по оружию, соответственно, помочь в этом процессе. И постепенно, да, в рамках того, как мы становились больше, у нас получилось войти в рабочие группы при Министерстве ветеранов и при Офисе Президента у Ирины Верещук. Вот. Собственно, благодаря нашей работе там и также работе наших коллег из Белорусского добровольческого корпуса, получилось принять участие в

создании семи законодательных актов, которые уменьшили срок службы, необходимый для подачи на гражданство, до одного года (ранее это было 3 года), также уменьшен был срок службы, необходимый для подачи на постоянный вид на жительство, точно так же с 3 лет до года, появилась возможность получать на основании военного билета сразу при поступлении на службу временный вид на жительство, и таким образом мы составили определённый эшелон легализации. То есть человек, поступая на службу, подписывает контракт, в течение определённого времени, там буквально 2-3 недели, он получает временный вид на жительство, служит год, после этого он получает постоянный вид на жительство. По нашему опыту, у нас уже там порядка 50 человек, наверное, получили дозвіл на міграцію, это происходит буквально через 3 месяца после подачи документов. Вот. И, собственно, по поводу гражданства, а у нас несколько десятков человек смогли получить гражданство по происхождению, потому что, ну, тут всё равно оно увязано со службой, потому что, как правильно сказал предыдущий спикер, действительно, если контракт не заключён, то необходима справка о несудимости, которую предоставить невозможно. Ну, например, у меня пожизненное в Российской Федерации. У многих у наших бойцов тоже есть определённые сроки, весьма немалые. Вот. Служба по контракту, она эту необходимость убирает, вот, точно так же, как бы сейчас можно предоставлять документы и не действующие.

Однако, если переходить к списку тех проблем, с которыми мы сталкиваемся при легализации, то первой же является то, что срок рассмотрения дела по гражданству на основании военной службы отсутствует. Его просто нет. То есть, если, допустим, срок рассмотрения постоянного вида на жительство, он там полгода, то здесь его просто не существует, и фактически, как бы, можно ждать сколь угодно долго. То есть у меня есть пример, например, как один из наших ребят получил орден Богдана Хмельницкого в двадцать третьем году, в сентябре, он был подан на гражданство тогда же осенью, и паспорт он получил, по-моему, в марте двадцать пятого. Что происходило с делом всё это время, то есть полтора года? Ну, неизвестно. И это ещё довольно маленький срок.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да. Давайте повернемся до вас. Коли ви офіційно уклали контракт про службу?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Это был ноябрь двадцать второго года.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які документи на той момент від вас були потрібні?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Паспорт. Паспорт. В принципе, так как-то это произошло.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки часу зайняв цей процес?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, фактически мы принимали участие в боевых действиях на добровольческих началах с июля месяца, где-то в сентябре начался процесс нашего оформления на службу, и вот тогда примерно, да, примерно в 2 месяца, примерно так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи ви проходили спецперевірку?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Конечно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Можете трішки більше про це. Ну, не про свою власну, а про саму процедуру, я маю на увазі.

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Процедура спецпроверки составляет, соответственно, проверку с использованием технических средств, ну, то есть, полиграф. Вот, и ряд

собеседований, анкетирований і тому подібного, точно так же психологические тесты.

ЯЦИК Ю.Г. Скільки часу вона займає?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, сам полиграф или в целом все проверки?

ЯЦИК Ю.Г. Вся перевірка.

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, полторы-две недели, примерно так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки виходить у вас особисто, ви подались на громадянство, ви сказали за місяць до повномасштабного вторгнення, тобто це кінець січня 22-го року виходить. І коли ви отримали українське громадянство?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

В, точно так же в ноябре 22-го года. Мне сначала выдали тимчасове посвідчення громадянина України, а потом я, соответственно, пришел с контрактом і... Ну, то есть для того, щоб получить ID-карту, а не ТПГУ, не обходимо выйти из российского гражданства. Контракт в данном случае был, ну, як би предоставлен мной вместо бумаги о выходе из российского гражданства. Соответственно, как бы у меня забрали ТПГУ и выдали ID-карту. Ну, як бы це стандартний процес.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто менше року у вашому конкретному випадку. Ну, в моєму випадку, да. Зараз Це вам пощастило, да?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, сей час военнослужащие по происхождению, потому что в наших случаях в нашем подразделении, там, і у белорусов, у ребят, часто бывает так, что есть родственники по прямой линии – бабушки, дедушки, которые родились в Украине, и соответственно есть возможность получить. Ну, то есть я сделаю тут ремарку, дело в том, что с 24-го года в целом, податься на гражданство Украины могут только те граждане Российской Федерации, которые проходят действительную службу по контракту, либо которые являются женами или мужьями, соответственно, таких военнослужащих. Больше никто, даже по происхождению.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Діти?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Дети – так, но они до 18-ти лет, потому они...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Скільки зараз бійців РДК, які мають проблеми зі статусом? Тобто де у вас в процесі?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Тут я бы не называл это проблемами. Я бы сказал, что после от тех реформ, которые были проведены, у нас остались некоторые моменты, которые бы хотелось, скажем так, докрутить, дабы эшелон для нас выглядел, ну, если не идеальным, то, по крайней мере, оптимальным.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які це проблеми?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, первая проблема – это, безусловно, установит срок рассмотрения дел по гражданству на основании срока службы. Мы от себя предлагаем шестимесячный срок. Я думаю, что это вполне адекватно в рамках работы бюрократии.

Второй момент – это вопрос выдачи виз для граждан РФ, желающих подписать контракт с силами обороны Украины. Потому что с РФ, как известно, действует визовый режим и поэтому, ну, что ж, если бы люди могли получать визы для того, чтобы приехать в Украину, например, по ходатайству от части, это было бы намного проще. Вот.

Точно так же эта же проблема касается родственников, то есть имеется в виду члены семьи. Это дети до 18 лет, это жёны и нетрудоспособные родители. С ними есть забавная коллизия. Дело в том, что вот эта категория лиц может получать временный вид на жительство на основании контракта военнослужащего, да, со своего, соответственно, отца, мужа или сына. Но при этом они не могут въехать в Украину на основании этого контракта. То есть фактически они могут сюда как-то пробраться и потом уже получить ВНЖ, но никак иначе. Вот. Это довольно странно, и я считаю, что это, ну, действительно пробел.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це точно дивно, да.

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Вот. Третий момент – это выплаты в случае гибели военнослужащих-иностранцев из РФ. Так, например, у нас есть собственно действующая история, когда мать одного из наших бойцов, погибшего ещё в двадцать третьем году на территории Российской Федерации, она приехала к нам и ну сейчас она уже получает дозвіл на міграцію. Это тоже был довольно долгий процесс, но мы столкнулись с тем, что она не может получить выплату за его гибель. Он был официально оформлен, и он погиб при исполнении боевого задания. Это связано с тем, что в законе, собственно говоря, есть, ну, прямой запрет на выплаты гражданам РФ. Ну, она является гражданкой РФ, соответственно. Вот. И тут, мне кажется, необходимо создавать отдельную рабочую группу, потому что одним таким вот моновением волшебной палочки дать это разрешение не выйдет. Там требуется участие профильных чиновников и заинтересованных представителей

подразделений. Потому что там необходимо изменение целого ряда законодательных актов. Вот.

И такая локальная проблема – это открытие банковских счетов родственниками на основании ВНЖ. Точно так же с этим столкнулись. На данный момент это не представляется возможным. Ни в Монобанке, ни в Приватбанке, нигде открыть счета родственникам не получилось. Ну, тем, которые уже имеют ВНЖ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А що стоїть на заваді? Якісь правила Національного банку чи більш серйозні проблеми?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Я пытался получать пояснения, я ходил вместе с ними в банк. Мне говорили, что открыть счёт можно только на основании постоянной посвідки. Ну, я, соответственно, задал вопрос: "А как же так это работает, если ВНЖ в Украине получают иностранцы, которые приезжают по рабочей визе?" Ну, то есть они же не могут получать зарплату наличными. Соответственно, такая возможность есть. На что мне ответа чёткого никто не предоставил. Вот. И опытным путём проверяли несколько раз, это невозможно.

Я в свою очередь доходил через рабочую группу при АП до замглавы Нацбанка, и у него точно так же, ну, просто не вышло понять в чем, собственно проблема. То есть это просто невозможно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Чи вам відомі випадки, коли ваші побратими військовослужбовці вимушені були покинути територію України, тому що не змогли оформити документи?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Нет, такого у нас не було. Ми со всеми все довели до конца.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Слава богу.

Чи ви вважаєте, що вирішення тих питань, які ви назвали, дозволить збільшити кількість тих, хто приїде в Україну і долучиться до лав Збройних Сил?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Да, безусловно, поскольку в нашем случае человек вступая в ряды сил обороны Украины, он буквально сжигает за собой все мосты і, в общем-то, отказывается от всей своей предыдущей жизни.

І мы, как те, кто ну, в общем-то, кинув клич, позвал этих людей встать под наши знамена, обязаны предоставить им все условия для того, чтобы они могли естественно свою жизнь построить заново. Поэтому я считаю, что их необходимо обеспечивать всей возможной легализацией, естественно, как бы в рамках достойного выполнения ими своего воинского долга.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Проблема з завершенням термінів дії паспортів громадян Російської Федерації. Чи це є проблемою?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Такой проблемой сейчас не стоит, потому что по последним реформам мы можем предоставлять просроченные документы, более того, можем предоставлять общегражданские паспорта, даже не заграничные. Вот, единственной проблемой остается опять же рекрутинг бывших военнопленных, у которых документов нет. То есть, соответственно, эти люди пополняют ряды, но их единственным как бы легализующим документом является, собственно, документ о прохождении военной службы.

Тут опять же этот вопрос поднимался мной в рамках рабочих групп, я предлагал создать процедуру идентификации таких военнослужащих. Ну, то есть она бы включала в себя дактилоскопию, взятие биоматериалов, фактически это создание новой личности, но естественно процесс бюрократический трудоемкий, никто за него не взялся.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мова йде про тих військовополонених, які служили в російській армії, під час повномасштабного вторгнення потрапили в полон, і в полоні висловили бажання служити в рамках РДК, наприклад.

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Так точно. И не только РДК.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І не тільки РДК. І такі люди є.

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Конечно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І от по ним як ви зараз вирішуєте цю ситуацію? Вони служать фактично?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Они служат, но что ж, у кого-то остаются родственники, которые могут прислать эти документы. Вот, но ну первичные документы, допустим, там паспорта Российской Федерации, но у кого-то таких родственников нет, а у кого-то родственник занимает известную позицию. Поэтому это представляется очень трудным. И, кроме того, я хочу сказать, что, ну, собственно, существует проект «Хочу жить», по которому, соответственно, сдаются в плен те, кто... Ну, есть как бы много там медийных примеров, люди, которые уже совершали там определённые акции в поддержку Украины, да, там, и наводили, допустим, там артиллерию или ещё что-то. Вот, и эти люди уже просто не могут фактически вернуться, и по ним точно так же необходима работа по легализации. Потому что даже если они не хотят потом поступать на службу, но они всё равно сделали жест, да, акт, и достаточно сильный поступок для того, чтобы поддержать Украину в войне.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тут теж відкрите питання залишається. Зрозуміло.

Родина, ви вже трішки про родину говорили, чи які ще є проблеми в родин з оформленням документів?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, насколько мне известно, нет чёткого решения вопроса с тем, как заключать брак, то есть кто-то требует действующий загранпаспорт. Вот это, кстати, единственный такой момент, где пока ещё не решён вопрос. В системе ДРАЦС требуют действующий загранпаспорт Российской Федерации, даже если уже в наличии существует постійна посвідка на проживання. Вот. Но в некоторых, так сказать, просят, в некоторых не просят. Законодательного акта на эту тему нет. То есть где-то брак заключают, где-то не заключают. Вот. В остальном семьи, которые переезжают, кроме открытия банковских счетов, с проблемами не сталкиваются.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Діти іноземних військовослужбовців, ну, в даному випадку громадян Російської Федерації, які служать в Збройних Силах України, чи вони можуть безперешкодно навчатися, користуватись державними послугами, чи нема тут проблем?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Точно так же, когда, соответственно, их родители легализуются в Украине, они следом за ними получают такие же документы, и, соответственно, могут там ходить в школы, в детские сады. То есть у нас с этим проблем, во всяком случае, нет.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Які ще проблеми, можливо, я не поставив питання, але ви хотіли б звернути увагу на проблеми родин?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Тут на самом деле пока сказать особо больше нечего. Как бы у нас пока не было проблем ни с получением ими документов, ни с получением временных

видов на жительство семьями действующих военнослужащих, ни с получением дозволів погибшими, то есть ничего такого нет.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це зрозуміло. Добре.

Давайте про виплати при пораненні, порядок лікування, чи тут є якісь проблеми чи нюанси? Ну ви вже згадали історію про виплати безпосередньо громадянам Російської Федерації в випадку загибелі військовослужбовця.

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Выплаты в случае ранения наши военнослужащие получают. Тут проблематики нет. Выплаты в случае гибели, ну, как я и сказал.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло.

Що би ви хотіли ще додати, можливо, що я з вас не запитав, на що би ви хотіли звернути увагу тимчасової слідчої комісії?

КІРЮЩЕНКО В.О. *(Виступ російською мовою)*

Ну, по данным вопросам у меня, в принципе, всё. Как я и говорил, я только ещё раз хочу призвать, собственно, к созданию рабочей группы с представителями, подразделений, состоящих из военнослужащих иностранцев, для того, чтобы вся актуальная информация, соответственно, поступала вам для проработки необходимых решений в данном вопросе.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам.

Ви можете зайняти місце, а можете бути вільними в будь-який час. Ми переходимо до... Ні, вибачте, ми переходимо зараз до представників батальйону Шейха Мансура. І я запрошую Ісаєва Сергія Курбановича, Давиденка Валентина Олександровича, Яковлева Анжея Сергійовича і Саїдова Абрека. Будь ласка, займіть місце в першому ряду. А достатньо Саїдова Абрека? Ісаєв і Абрек. Тоді Ісаєв Сергій Курбанович, будь ласка, займіть місце. І Саїдов Абрек. Вітаємо вас! Чи ви підписали розписку?

ІСАЄВ С.К. Так, підписав.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

Тоді, по-перше, давайте Ісаєв Сергій Курбанович, ви є громадянином України? Ви, власне, народились, да, тут? Ви не були громадянином Російської Федерації, тобто ви з цим всім не проходили.

А Саїдов Абрек, у вас...

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Вот, я вырос здесь с самого детства.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи мали ви громадянство Російської Федерації?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Нет.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ніколи не мали?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Нет.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ви є громадянином України?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І в були їм, як би завжди?

В вашому добровольчому підрозділі які у вас виникають проблеми по тих питаннях, які ви тільки що чули, будь ласка, розкажіть нам.

ІСАЄВ С.К. Стосовно питань, ну, взагалі-то вони вже всі озвучені.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мені здається, що включити треба вам там. Ні, згори там є. Так, да. Згори це да. Чудово, чудово.

ІСАЄВ С.К. Дивіться, всі питання і проблеми, які дійсно стосуються добровольців, вони всі уже озвучені попередніми людьми, але я хочу зазначити ще таку проблему, як посвідка на постійне проживання. Ця проблема дійсно існує і в нас велика кількість людей, яка не може їх отримати. Я трошечки, буквально три секунди скажу про батальйон.

Батальйон імені Шейха Мансура – це чеченський батальйон, який є, який склад якого входять етнічні чеченці, або мусульмани, або навіть українці, які просто симпатизують нам. Батальйон воює з 2014 року. І з 2014 року, в принципі, по сьогоднішній день, у батальйону дуже багато проблем, які виникають під час нашої служби.

Перше – це є деякі критерії, по яким не допускаються люди з інших держав, багато складностей, щоб приїхати та вступити до служби до батальйону. Якщо навіть вони і приїжджають в Україну, вступають до батальйону, то специфіка нашого батальйону заключається в тому, що, перебуваючи на території України, борючись з російським агресором, батальйон має на меті залишитися батальйоном чеченським. Тобто де-факто збройних сил Чеченської Республіки Ічкерія. Не підпорядковуючись Міністерству оборони України напряму, як один з підрозділів. Не без того, що є деяка кількість наших бійців, які підписали контракти із ГУРом, із СБУ, із ЗСУ і проходять там службу. Но основна наша мета, щоб костяк батальйону, він залишився саме чеченським. Ми, наш батальйон воює на трьох напрямках на сьогоднішній день. І він виконує свої обов'язки не так, що хоче виконує, хоче не виконує. У нас є взаємодія з силами оборони України на тому участку фронту, де перебувають представники батальйону. І вони виконують свої завдання згідно рішень нашого керівництва з представниками сил оборони України на тому ділянці фронту.

Стосовно посвідки на постійне проживання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А яка, вибачте, а яка кількість, ну, приблизно, відсоток ваших бійців мають громадянство Російської Федерації?

ІСАЄВ С.К. Ну, де, я думаю, десь відсотків 25.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Відсотків 25?

ІСАЄВ С.К. Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А яка кількість мають громадянство України?

ІСАЄВ С.К. Ну, це є, ну, я думаю, відсотків, на pewno, ну, 8-10, не більше.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дуже мало. А інші мають громадянство інших країн? Європейських країн?

ІСАЄВ С.К. Європейських країн.

У нас є проблема з тими громадянами, які є громадянами Російської Федерації. Бо як правильно було відмічено, щоб отримати посвідку на постійне проживання, вимагається, щоб вони поїхали до посольства Російської Федерації і взяли справку, а там вони знаходяться в розшуку. Ну, це неможливо.

Тому в нас є така проблема. І в нас є проблема в тому, що навіть от живий приклад біля мене – людина, яка приймала участь в обороні Києва, яка пройшла Донецьку область, бої на Запорізькому напрямку, він досі не має УБД. І це теж ми з цим стикаємося, що наші бійці...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це вже ширша проблема, це проблема добровольчих підрозділів.

ІСАЄВ С.К. Да, це проблема.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це не є проблемою, бо ви є громадянином України, і тут проблема саме в тому, що це є проблема добровольчого підрозділу.

ІСАЄВ С.К. Я хотів би зазначити, що, якщо можливо, розробити на законодавчому рівні це питання, щоб якось узаконити ті батальйони, які мають на меті збереження національної ідентичності та повернення додому, бо ми переконані, що Україна переможе. Ми переконані в тому, що ми хочемо повернутися додому, і що ми хочемо боротися за свою Батьківщину. Але ми хочемо бути не найомниками, а хочемо бути союзниками України в питанні... наш батальйон хоче бути союзником України. У нас спільний ворог і наша спільна мета деокупація України.

Тому основне питання на сьогоднішній день це те, що посвідка на постійне проживання постійно в процесі. То єсть можна буде чекати до кінця війни і може навіть ще більше.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка, пані Юлія.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, не укладаєте контракти з ЗСУ через страх подальшого притягнення до кримінальної відповідальності за межами України чи з інших причин? Ну, я маю на увазі за найманство, там, що вас обвинуватять.

ІСАЄВ С.К. Ні-ні.

ЯЦИК Ю.Г. А через які причини?

ІСАЄВ С.К. Причина в тому, що батальйон, я ж казав, має на меті залишитися саме батальйоном Чеченської армії, збройних сил Чеченської Республіки Ічкерія. І це ідеологічне питання. У нас нема страху ні перед чим. Ті

чеченці, які перебувають на території України, та зняли зброю в 2014 році, уже все зрозуміло по ним.

ЯЦИК Ю.Г. А в складі якого корпусу батальйон виконує завдання?

ІСАЄВ С.К. Батальйон виконує завдання в складі, ну, взаємодії з силами оборони України на той ділянці фронту, де перебуває батальйон.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В складі корпусу, це скоріше, я так розумію, на рівні якогось ОЗУ, чи як?

ІСАЄВ С.К. Да-да.

ЯЦИК Ю.Г. Ну, от зараз на якій ділянці фронту, який напрямок?

ІСАЄВ С.К. Сумська область, Запорізька, Дніпропетровська.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, яким чином допомагає військове керівництво вирішувати питання з забезпеченням харчовою їжею, наприклад?

ІСАЄВ С.К. Це питання вирішують волонтери та чеченці, які перебувають за кордоном.

ЯЦИК Ю.Г. А от закриття потреб добровольчих формувань здійснюється за рахунок?..

ІСАЄВ С.К. За власний рахунок чеченців. Тобто...

ЯЦИК Ю.Г. Берете якісь кошти, донати якісь?

ІСАЄВ С.К. Дивіться, ні. донати ми Якщо вони збираються, то це збирається не публічно. А якщо збираються, то це роблять українські волонтери. Тобто сам батальйон забезпечується тільки силами людей чеченської, або навіть української національності, які самі жертвують на батальйон. Батальйон не входить до складу ЗСУ, тому у нас нема заробітних плат, у нас ми не підписували контракти.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, яким чином підтверджується факт виконання якихось бойових завдань ось там саме з залученням таких добровольчих підрозділів, ваших добровольців? Яким чином ви отримуєте УБД, якщо отримуєте?

ГОНЧАРЕНКО О.О. А от я так розумію, з УБД є проблема.

ІСАЄВ С.К. Ну, те, те, що я знаю, це при виконанні бойових завдань є українські підрозділи, де є командири, які засвідчують, ну, які надають, підтверджують, да, участь тих або інших бійців в операціях. От я знаю, що так було на Київщині.

ЯЦИК Ю.Г. Чи є випадки свідомого не підтвердження, не надання таких довідок, створення перешкод з метою того, щоб стимулювати укладення контрактів, а не перебувати в якості добровольців?

ІСАЄВ С.К. Ні, у нас не було такого, що в нас спеціально щось хтось робив, або робив перепони, або щось не підтверджував. У нас все було добре. Єдине, що і в Україні існує бюрократія елементарна. Да, тяганина. Тобто нема такого, що хтось там умисно щось там не дає там, або щось. Просто нема можливо якихось підстав або аргументів, які щоб надавати ці документи.

ЯЦИК Ю.Г. Зрозуміло. Можливо за...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А як здійснюється, чи отримуєте ви грошове забезпечення? Ні, не отримуєте взагалі?

ІСАЄВ С.К. Ні, не отримуємо.

ЯЦИК Ю.Г. Як і УДА, як і...

ІСАЄВ С.К. УДА це якраз воно єсть. Ми з УДА з 14-му році разом і були.

ЯЦИК Ю.Г. Разом виконували завдання.

ІСАЄВ С.К. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, будь ласка, в мене я б хотіла, можливо, попросити Абрека Саїдова оголосити свою історію участі в батальйоні, і які з якими проблемами стикнувся.

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Я жил в... з Воровской области, вот. И вся эта война, когда началась, я в Абу-Дабі жил. Вот, и увидел, что у нас уже начинается там вот эта вся ситуация, рюкзак взял. Вот, но все останавливали меня, что не едь, и я поехал. И с первого дня я здесь был в Киеве, потом был в всякие у нас был ещё ДФТГ, а потом ну, отдельно на ТрО, отдельно на ССО меня забрали. Я был 2 недели на ССО. Мы шли в сторону Энергодара. Вот тут у нас там полностью разделяли так, что мы им ну, ничего не чувствовали. А потом уже наши ребята мусульмане, они меня заметили, говорят, что вот мы здесь. Ну вот, иди к нам. Ну, все, чтобы мы вместе были. Вот с первого дня мы был в Сумах, в Чернигове, в Херсоне, Бахмут, Запорожское направление и плюс ещё и ещё. Вот, ну я не буду там озвучивать это всё, где ещё мы были. То есть и вот, у меня был дважды инсульт. Вот, и у меня речь там, и у меня со зрением, и по здоровью. Вот, ну вот. И отправили домой меня, что иди отдыхай уже, всё там хватит. Я помню, что нас с самого

детства, ну, ну, ну отец учил для того, чтобы защищать родину, не нужна зарплата тебе. То есть это во, ну во, там обязанность. Где-то в девяносто первом году Украина приняла меня как всю семью мою...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви чеченці за походженням?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Нет. Ну и ничего не было у нас. Ни дома, ничего. И всё, она приняла нас, и она вырастила меня. Худо-бедно, я вырос тут. И это моя обязанность бы была без зарплаты. Я сказал, что мне не нужна ни копейки для того, чтобы ж вот и она моя малая родина. Я вырос тут, и она мачеха мне, как. И она вырастила, и я её полностью люблю. Хотя у меня возможности были сюда вообще не приезжать, жить там и отдыхать, вот, и говорить, что мне это ничего не надо, пусть там. Но я здесь. И уже когда коснулося за УБД, что я действительно там был, там, там, там, там, там. И вот с этим у меня пошли сложности. Люди, которыми мы были вместе, их уже нету, как бы, да, к сожалению. Вот. И одни подтвердить как бы не могут, ну отсутствуют. Ну, и погибли физически, их как бы не существует. А по фото- видео, ну ты не докажешь, что ты там был. Они говорят: "Ну жди". То есть всё есть у меня, награды, медали, что там и ну вот столько у меня их, а чтобы участника боевых там...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви нагороджені державними нагородами?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Государственными, да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А статуса участника боевых дій немає?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Нету, да. То есть...

ЯЦИК Ю.Г. А статус вам з якою метою? Для підтвердження факту участі в бойових діях чи для якихось там матеріальних виплат?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Ну, я скажу честно, что у меня сейчас нет ни вот ничего, да. У меня забрали всё, осталось там в оккупации. То есть хоть никаких уже денег-то не надо. Мне это от этого ну вот, мы общаемся, дети растут у меня. Вот. Для них, чтоб я сказал, что я действительно там не гулял, не лазил, блин, и это дело уже чести. Мы вот общаемся, дети растут там, и образно лет 5-6 после войны уже начнут говорить, а твой отец где был? А ти де був? А ти що робив? А ти там де був? Но и это, чтобы сын мой уже встал вот так с с гордостью и сказал: "Вот отец у меня был там, и там, и там, и там". Всё. Больше мне ничего не надо. Я не прошу ни машины, ни квартиры, ни каких-то там услуг там или ещё каких-то там ни чем ничего не осталось, то есть ни кола, ни двора у меня, ни родины, ни флага, блин. Так скажу.

ЯЦИК Ю.Г. Почему не залишилося? З з якого ви міста?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Да, всё забрали. Ну и вот. Это місто Бердянськ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Окуповане місто.

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Так. То есть ничего. И опять мне надо всё начинать с самого начала. Но уже я инвалид, то есть никому не нужен, ни на работе не устроиться нигде.

ЯЦИК Ю.Г. А чем ви зараз займаєтесь?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Я вице-президент всемирной, ну, господи, лиги...

ЯЦИК Ю.Г. Федерации.

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Всесвітньої професійної ліги WPL K1.

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

K1, да.

ЯЦИК Ю.Г. Тобто ви займаєтесь підтримкою спортсменів України чи світу?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Да, и от этого я ушёл уже с этого. Нет. Вот. И остался уже ну вот. И опять же не сдался, и я обратно вернулся сюда. Вот. Я понимаю, что у нас ещё дети есть. То есть и они занимаются спортом. И уже взялся на, ну вот мы общаемся, за то, чтобы худо-бедно нам, ну отсюда ребят в спорте, да, чтоб они выезжали на международный уровень. Вот. У нас эти возможности есть, и общение есть у нас там, тут, то есть чтоб худо-бедно. И опять же за свои деньги, то есть мы там ну вот одни друзья, одни те, те, те. То есть потихонечку развиваем спорт в Украине для наших украинских детей. Всё, что я могу, я буду полностью делать это.

ЯЦИК Ю.Г. До речі, хочу зазначити, я розумію, поки Іван нещодавно проходив турнір, це там де бійці Нацгвардії поранені з ампутаціями.

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Без ног, да, да, да. То есть мы это всё организовывали. Вот. Это международный турнир был для поддержки Нацгвардии. То есть и у нас вот. И у нас были и азовцы, ну, ну, ну они ветераны уже, то есть и ещё ребята были, и плюс ну все, кто ещё гражданские лица.

ЯЦИК Ю.Г. Тобто військо ви залишили, а військові вас не залишили.

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Ну, не могу остаться, да. То есть, в целом-то никаких, ну, говорю за себя лично, то есть у меня никаких нет, вот, или жалоб, или ещё что-то. Ну, вот, ну, вот одно единственное, что УБД – это я каждый день с этим вот сплю, говорю: "Блин, ну, наверное, не заслужил, блин, ну, не дают если".

ЯЦИК Ю.Г. А ви єдиний з добровольців, хто стикається з такою проблемою, чи ця проблема є масовою?

САЇДОВ А. *(Виступ російською мовою)*

Есть у кого-то, ну, вот, ну, вот, ну, одни подтверждаются сейчас, да, образно. Ну, они воюют и они получают. Вот, именно, кто я был с первого дня, то есть, вот, там, Киев, область Киевскую, кто мог там что-то где-то, ну, вот, ну, вот, их уже нет.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, давайте ми зробимо від нашої тимчасової слідчої комісії відповідний запит. Є нагороди державні, відповідно, є нагородні справи. Я думаю, що вони достатньо можуть засвідчити про участь людини в бойових діях. Тому ми спробуємо вам допомогти. Через наш секретаріат ми зробимо відповідні звернення і, сподіваюсь, вирішимо. Хотів задати питання ще пану Сергію. Чи правильно я вас розумію, що вирішення тих проблем, про які ми сьогодні говорили, дозволило, на вашу думку, могло би збільшити кількість людей, які би доєднались до вашого добровольчого формування і могли приймати участь безпосередньо в бойових діях?

ІСАЄВ С.К. Звісно. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В мене, в принципі, більше питань немає. Я тоді, я вам дякую. Я тоді, підводячи ризику під таким, скажімо, бойовою частиною, ми зараз поговоримо з нашими білорусами. Там теж є питання, але, підводячи ризику під нашою частиною, де приймали участь наші військовослужбовці, безпосередньо українці, українці, які мають походження в Російській Федерації, українці, які сьогодні мають походження з інших навіть держав. Тому бачимо і почули, що є проблематика, коли вирішення певних бюрократичних проблем могло б дозволити суттєво збільшити кількість тих, хто сьогодні воює за Україну. І ми говоримо про людей мотивованих.

Вражає статистика, яку надав майор Кішак, який говорить там, фактично, жодного випадку СЗЧ, коли ми говоримо, що жодних проблем дисциплінарних, люди мотивовані, знають, чому вони воюють. І такі бійці нам сьогодні конче потрібні. І дуже шкода, що бюрократичні проблеми стають на заваді збільшенню кількості, а навіть може призвести і до зменшення кількості таких людей. Нам однозначно їх треба вирішувати.

ЯЦИК Ю.Г. Хочу додати від себе, що найчастіше іноземцям дорікають про те, що у такий спосіб під виглядом захисту України вони намагаються отримати доступ до українського громадянства. То от ми сьогодні розглянули кілька кейсів, і ми бачимо, що, от, наприклад, той же Абрек Саїдов, у нього просто питання підтвердження факту морального, да, за наявності нагород державних, факту виконання бойових завдань.

Той же Назарій Кішак зазначав про те, що небагато хочуть отримувати громадянство, здебільшого проблеми у посвідках на проживання. А це взагалі найменше, що ми можемо надати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Повністю погоджуюсь.

Дякую вам ще раз. Ви можете бути вільним або, якщо хочете бути з нами, це на ваш вибір. Дякуємо вам за службу.

І ми переходимо до Махамет Анастасії Андріївни – заступниці представниці соціальної політики з питань роботи з добровольцями та їхніми

родинами об'єднаного перехідного кабінету Білорусі і Колб Марії Михайлівни – керівниці напрямку допомоги білоруським добровольцям в Україні, офіційному представнику фонду солідарності BYSOL.

Будь ласка, прошу вас зайняти місце в першому ряду. Чи підписали ви розписки відповідні?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ Так. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. До ТСК надійшла низка звернень від громадян Республіки Білорусь, які після початку повномасштабної агресії РФ стали на бік України. Серед них військовослужбовці сил оборони України, добровольці, волонтери, а також члени їхніх сімей. Багато з цих людей були змушені залишити Білорусь через політичні репресії режиму Лукашенка. Після початку повномасштабної війни вони не лише підтримали Україну, а й зброєю в руках захищають нашу державу, займаються волонтерською діяльністю, допомагають українським військовим, інтегруються в українське суспільство.

Водночас у своїх зверненнях вони повідомляють про низку системних проблем, які стосуються легалізації, оформлення документів, доступу до банківських послуг, соцзахисту, а також реалізації прав військовослужбовців та членів їхніх сімей. І мета сьогодні наша – це зрозуміти в випадку от в тому числі і в громадян Білорусі, які є прогалини в законодавстві або в практиці його застосування, які призводять до порушення прав осіб, що захищають Україну або допомагають нашій державі.

І так, давайте почнемо з пані Анастасії. Ви є заступницею представниці соціальної політики з питань роботи з добровольцями та їхніми родинами об'єднаного перехідного кабінету Білорусі, а також раніше ви проходили службу як командирка медичної роти полку імені Кастуся Каліновського. Я правильно зрозумів?

МАХАМЕТ А.А. Саме так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як би ви загалом охарактеризували становище громадян Республіки Білорусь, які після початку повномасштабної війни стали на бік України?

МАХАМЕТ А.А. Насамперед я хочу сказати, що в травні в зміни в міграційному законодавстві вирішили ланку питань і ну, зробили цю ситуацію дуже лепшой, ніж вона була, бо...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Оце останні зміни, да?

МАХАМЕТ А.А. Так. Але треба дивитись, як це буде працювати, бо ми вже виявили, що у нас є ризик з'явлення військових нелегалів. Ось саме таких людей. Але це майже повністю закриває питання саме медичних загалом медичних питань, бо люди звільнялися, але не мали ніякого доступу, навіть коли вони були в якоїсь процедурі. Ну, тобто, наприклад, я сама, поки чекала громадянства, не мала змоги до державних медичних установ звертатися, бо у мене немає ніяких документів, крім білоруських. Ну, тобто, загалом.

А так у людей тепер будуть посвідки, вони зможуть підписувати декларації, якщо що, і звертатися вже на якихось інших підставах, як люди, які мають якийсь статус на території України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Розкажіть буквально декілька слів про свій шлях, як коли ви переїхали в Україну.

МАХАМЕТ А.А. Я прибула до України наприкінці 21-го року у зв'язку з загрозою арешту на території Білорусі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви приймали участь в революції, яка відбувалася після президентських виборів в Білорусі?

МАХАМЕТ А.А. Саме так. Я намагалася, ну, так, як це сказати, мала плани на легалізацію на території України, але почалося повномасштабне вторгнення і я одразу майже пішла до військкомату і опинилася у підрозділі ЗСУ, але на той момент у березні 22-го року вони не мали змоги отримати, ну, якось офіційно працевлаштувати іноземця, так. І тому мене до себе буквально забрали хлопці з полку Кастуся Каліновського, ну, тоді це був ще батальйон Кастуся Каліновського. І я підписала контракт у березні 22-го року уже у міжнародному легіоні ГУР МО. І власне, я там служила до літа 25-го року. То єсть більше за три роки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Більше трьох років.

МАХАМЕТ А.А. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Літом 25-го року ви звільнились з військової служби?

МАХАМЕТ А.А. Так, в травні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. В травні 25-го року ви звільнились з військової служби. На той момент ви вже встигли оформити громадянство України?

МАХАМЕТ А.А. Ні, я була у процесі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зараз ви вже оформили його?

МАХАМЕТ А.А. Так, я отримала громадянство на початку цього року.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки зайняло часу це? З моменту

МАХАМЕТ А.А. Майже рік.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Біля року.

МАХАМЕТ А.А. Ну, менше. Але мені дуже пощастило, у мене було шмат питань по документам з частини, бо майже у кожному документі моя фамілія була не так написана і це ніякось ні як ні сопоставлялось друг з другом. Але міграційна служба сама взяла на себе це питання і, тобто, вони вирішували це з частиною майже без мене. Тобто, ну, але це, це скажемо так, не дуже часто трапляється з людьми.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Повертаючись до нашої розмови про, ви характеризували становище громадян Республіки Білорусь, які приймають участь. Я питав, ставив вам питання, щоб ви характеризували загальні проблеми, які сьогодні є в громадян Республіки Білорусь, які приймають участь в бойових діях, також члени їхніх родин і ті, які сьогодні активно займаються волонтерською діяльністю і так чи інакше підтримують Україну.

МАХАМЕТ А.А. Так, ну, насамперед зараз у саме у військовослужбовців майже немає питань. У нас є питання окремо по частині, в якої служила я, бо там немає нормального зв'язку з самою частиною. Навіть у військовослужбовців немає змоги прийти кудись, написати рапорт і прослідити, щоб він був зареєстрований та якимось оброблявся, бо всі рапорти ідуть командирам, при цьому частіше за все теж іноземці, і тобто вони проходять через 5, 6, 10 рук і іноді просто потім, то бишь, кажуть: "А, який рапорт, який? Не було такого". Якщо людина звільнена, то загалом дуже тяжко якимось якусь інформацію з цієї частини добути.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ця частина - це полк Кастуся Калиновського?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це інтернаціональний легіон.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як частина інтернаціонального легіону ГУР МО.

МАХАМЕТ А.А. Так-так, саме так. Ну, бо полк Кастуся Калиновського – це не дуже офіційний підрозділ. Він трошки інакше по стройовій проходить. Ось. І якось комунікувати з цією частиною дуже тяжко. Навіть я зараз не можу, як вже громадянка, стати на облік як учасник бойових дій, бо вони військкомату не надають документи. Ну, з квітня. Ну, і тобто зараз я буду просити у військкомату підтвердження офіційне, щоб робити якісь запити по цьому питанню.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. З якими категоріями громадян Білорусі ви працюєте? Ви ж зараз працюєте в перехідному кабінеті, як заступниця представниці соціальної політики.

МАХАМЕТ А.А. Ну, я працюю саме з військовими та їх родинами і, насамперед я взяла на себе ще дружин українських військових, які мають білоруські паспорти. Так. Ну, бо це дуже смежное питання. Но спочатку про дружин-білорусок білоруських військових. На даний момент вони мають право тільки на тимчасову посвідку, а вона не дозволяє їм відкривати банківські рахунки. Це насамперед постанова Кабміну, ой, Кабміну, НБУ № 18 від 24.02.22 року. Там написано, що громадяни Білорусі та Росії, ну, з ними банки повинні припинити всякі стосунки, ну, майже так. І тобто, якщо навіть банк бере посвідку на тимчасове проживання і відкриває рахунок, його блокують по саме цій постанові через кілька днів. І саме з цього людина не має змоги офіційного працевлаштування, ну, бо хто візьме людину, яка не може користуватись банком, як слід, платить нормально податки і так далі, ну.

І ті люди повністю залежать від своїх військових. І як типовий кейс, ми оформлювали саме до вас звернення колишньої військовослужбовці, яка майже два роки просиділа на території України, як нелегалка, бо для її легалізації не було підстав. У якої чоловік зниклий безвісті офіційно, але вона, по-перше, не може нормально працювати весь цей час. Зараз вона вже як військовослужбовиця, як ветеранка, отримує дозвіл, ну, отримує дозвіл на міграцію, тобто вона в процесі процедури. Але скільки це буде часу, невідомо.

Других документів у неї немає. Більш за то, у неї є відмова від виплат, тобто вона має право на частину заробітної плати свого чоловіка, поки він...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Безвісті зниклий.

МАХАМЕТ А.А. Так. Але у неї є офіційна відмова на підставі, зараз скажу чого, постанови Кабміну 884 від 30.11.16, явно не 16-го, де сказано, що командир частини відмовляє, ну, може відмовити громадянам Білорусі та Росії без якихось обмежень. Ну, тобто, не вказано, де вони проживають, який статус вони мають, самого факту громадянства, виходить, достатньо, щоб забрати у людини по суті грошове забезпечення її чоловіка. І тобто вона зовсім, ну, майже два роки не має ніякого істочника доходів, ну, взагалі. І не може його мати, і не може морально з'їхати з країни, бо у неї є питання, якого вона, ну, не може просто взяти, залишити і з'їхати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. То проблему ви бачите в постанові 884 Кабінету Міністрів України?

МАХАМЕТ А.А. Ну, саме так. Там явно потребуються якісь уточнення. Які громадяни саме Білорусі? Ну, бо наприклад, якщо...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто має відбутися певна диференціація?

МАХАМЕТ А.А. Ну, так. А якщо це громадяни, які там рік, два, три, п'ять не проживають на території Білорусі. А якщо це була би громадянка Білорусі, яка жінка українського військового, яка тут живе 15 років? І і що? Їй би теж відмовили? Чи ви бачите конкретний шлях, яким чином це має бути прописано? Насамперед, я ми коли ну, дуже багато часу саме про цю ситуацію розмовляли, ми бачимо насамперед самий простіший шлях – це, ну, по-перше, якось обмежити от цю відмову. А по-друге, а чому жінки військових зниклих безвісти

не мають права на громадянство, як жінки і загиблих? Ну, бо це майже одне і теж.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це правда.

МАХАМЕТ А.А. Особливо, коли людина не в полоні, не має такої інформації і ну, невідомо, буде коли-небудь це тіло? Мабуть, ніколи. Ну, і що їй робити?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Анастасія, будь ласка, надайте нам в ТСК вашу пропозицію в письмовому вигляді, як би ви бачили, які необхідні зміни мають бути внесені. Відповідно, в які правові нормативні акти, для того, щоб можна було це питання вирішити. Ми зі свого боку звернемось, якщо це Кабінет Міністрів, до Кабінету Міністрів, ну, і так далі, для того, щоб спробувати вирішити це питання.

Давайте ще наступний кейс – це неможливість отримання довідки про несудимість для рідних. Для рідних це ще актуально? Давайте я розкажу. В нас є звернення до ТСК, де люди скаржаться на наступну проблему, що для подачі на громадянство або імміграцію необхідна довідка про несудимість країни походження. В свою чергу, в Україні відсутні діючі консульські установи Республіки Білорусь, а отримання довідки можливе лише через треті країни. Ну, і все це стає перешкодою в частині осіб – паспорти прострочені або не дійсні. Чи ця проблема є актуальною на зараз?

МАХАМЕТ А.А. Вона вирішена на початку цього року саме для дружин військових. Так. Але іноді трапляється, що у ДМС людям кажуть, що вона потрібна. Тобто то це питання.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто є питання застосування цієї практики?

МАХАМЕТ А.А. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, в ДМС це кажуть в письмовому вигляді?

МАХАМЕТ А.А. Ні. Ну, саме от у цьому питанні, що люди звертаються і устно щось кажуть, і вони сходять.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тоді треба, я думаю, тут зрозуміло, вам треба консультувати цих людей, що треба звертатись письмово, отримувати письмові. Якщо письмова відповідь буде негативна, також ми готові вам допомагати.

МАХАМЕТ А.А. Але ви розумієте, письмова відповідь на іноземців ніяк не регулюється з точки зору законодавства, і вони можуть місяцями чекати відповіді. Ну, тобто, це не буде якогось терміну, що...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Нам здається, що законодавство про звернення громадян це регламентує.

МАХАМЕТ А.А. Вони не громадяни. Ну, і там там фізичні особи не обов'язково. Ну, ми стикаємося з тим, що люди чекають місяцями отказа, ну, собственно, люди сидять і нічого не відказують.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, зараз ми з пані Марією проговоримо. Тоді теж побачимо, яким чином може вирішуватись це питання. Оце головне таке, да, практичні труднощі, які виникають в білоруських добровольців та членів їх сімей під час отримання такої довідки, да, що фактично ти подаєш і не отримуєш відповіді?

МАХАМЕТ А.А. Ну, звісно, шмат з них, вже мають якісь терміни або знаходяться в розшуку ще до повномасштабного вторгнення, бо білоруси саме протестні у більшим своїм випадку пішли воювати в 22-му році.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Давайте просто ви проговоріть, щоби наші глядачі та присутні зрозуміли, які ризики виникають для громадян республіки Білорусь у разі звернення до державних органів своєї країни для отримання відповідної довідки про несудимість.

МАХАМЕТ А.А. Ну, по-перше, я можу сказати, що саме я, офіційно засуджена заочно за участь у бойових діях на території України на 18 років позбавлення волі. Ну, тобто, і це...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто довідку про несудимість вам отримати неможливо.

МАХАМЕТ А.А. І це дуже часто, шмат наших ребят вже мають такі терміни заочні саме і шмат тих, хто знаходиться в розшуку, іноді і в Білорусі і в Російській Федерації. І також є навіть випадки заочного засудження на території ДНР.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, от ми підняли з пані Юлією норму статті Закону «Про звернення громадян». Вона чітко говорить, що дія закону поширюється на громадян України, а також на іноземців та осіб без громадянства. Тут, правда, є нюанс, пані Юліє, які законно перебувають на території України, а в деяких з них є проблеми з законним перебуванням саме з його законними підставами.

На вашу думку, чи потребує законодавство України внесення змін, які дозволили б громадянам республіки Білорусь, що зазнали політичного переслідування та підтримують Україну, підтверджувати відсутність судимості іншим способом без звернення до органів своєї держави, ну, або в випадку, як ви сказали, мають судимість відповідно з боку... рішенням судів республіки Білорусь.

МАХАМЕТ А.А. Ну, я хочу сказати, що, на мій погляд, любому білорусу, який проживає на території України, небезпечно їхати до Білорусі. Ну, ми ніколи

не можемо сказати, як відреагує ця країна дуже дивна. Ми знаємо, що є люди, які приїжджають, їх затримують на кордоні, вони сидять 15 діб адміністративного арешту і тільки потім ідуть змінювати свої паспорти. Ну, навіщо це взагалі? Бо, якщо не дай боже, у них щось знайдуть у телефоні, поки вони сидять той термін адміністративний, їх можуть посадити за, як це, за зраду батьківщині. Ну, а це дуже великі терміни.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да. Добре, тоді повторюю прохання, нам потрібні ваші в письмовому вигляді пропозиції, що конкретно має бути змінено, щоб ми змогли це опрацювати.

МАХАМЕТ А.А. А ще окремо я хочу сказати, ми тут виявили дуже дивний нюанс, бо дружина військовослужбовця-іноземця може подати на легалізацію протермінований паспорт, а дружина українця не може. Так де, ну, отримується, що, коли...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це просто в законі випустили?

МАХАМЕТ А.А. Ну, немає, бо в законі це додали, ну, дружин додали до самих військовослужбовців у Законі про правовий статус іноземця. Там немає дружин військових українців окремо і взагалі дружин українців окремо. Але, ну, ось у нас навіть у залі є людина, яка змінила громадянство і зараз у неї дружина і дитина майже не можуть не мають змоги легалізуватися на території України, бо немає дійсних паспортів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це хто? Вітаю вас.

МАХАМЕТ А.А. Вот. І він, якщо що, може розповісти свою історію. Це вже українець. Але і і ветеран, але вже з нелегальною дружиною.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми вас заслухаємо після ваших колег. Обов'язково заслухаємо вас.

Так, наступне питання – це виплати, соціальні гарантії у разі загибелі військовослужбовців.

МАХАМЕТ А.А. Ну, тут взагалі білорусам нічого не виплачують на рівні постанови Кабміну.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це те саме питання, яке озвучував пан Кірющенко.

МАХАМЕТ А.А. Так, там постанова Кабміну 168.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Виплати сім'ям безвісті зниклих військовослужбовців.

МАХАМЕТ А.А. Ну, це теж у нас є відмови. Ну, собственно, у нас є відмови на 884 постанові.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Статус біженця. Ви зазначали, що до вас звертаються громадяни Республіки Білорусь або члени їхніх сімей з питанням щодо отримання статусу біженця або додаткового захисту в Україні. Наскільки ефективним є цей механізм на практиці для членів сімей білоруських добровольців? З якими основними труднощами стикаються заявники під час проходження цієї процедури?

МАХАМЕТ А.А. Ну дивіться, сьогодні питали про це і нам надали відповідь дуже дивну, що на додатковий захист чи на біженство справу не приймуть без дійсного паспорту. Ну, це дуже дивно, бо якось ця процедура, мабуть, подразумевает, що ти без нічого можеш подати якісь документи. Більш того, прям от сьогодні мій знайомий на кордоні, коли його не пропустили,

білоруса, до своєї родини української, він намагався просити захист от одразу на кордоні. Йому усно відмовили і вигнали.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Очевидно, що проблема є.

Які ви бачите шляхи вирішення цієї проблеми?

МАХАМЕТ А.А. Насамперед, я не думаю, що саме цей механізм нам підійде для рішення проблем, бо ну, як мінімум, процедура набуття статусу біженця подразумеває, що ти ось звідкись виїхав і подався, а люди тут вже певний час живуть. А зараз вони тупо не можуть пройти процедуру легалізації і шукають якийсь ще вихід, бо для них небезпечно повертатися до Білорусі. Ну, тобто...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це очевидно.

МАХАМЕТ А.А. Це ж трошки інший процес, на мій погляд.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це очевидно. Дякую.

Давайте далі ми поговоримо з пані Марією Колб – працівницею благодійного фонду BYSOL. Пані Марія, ви хотіли маленьке вступне слово сказати?

КОЛБ М.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вам слово, будь ласка.

КОЛБ М.М. Так, я хотіла сказати, що в 20-му році я через політичні репресії була змушена залишити свою країну. Наразі я працюю у фонді BYSOL. Це найбільший фонд солідарності з репресованими білорусами, який знаходиться в Литві. Та за всі роки роботи BYSOL підтримав тисячі людей.

Сьогодні я очолюю напрямок роботи з білоруськими добровольцями, які захищають Україну. Це, по-перше, відкриття та закриття зборів, збір коштів, закупка різного майна гуманітарного та передача в Україну. В червні 24-го року Україна надала мені посвідку на тимчасове проживання на підставі волонтерської діяльності. Я приїжджала до України по своїй основній роботі та подалася на тимчасову посвідку.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А ви є громадянкою якої країни?

КОЛБ М.М. Білорусі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Білорусі.

КОЛБ М.М. Так. в жовтні 24-го року я вийшла заміж за громадянина України, військовослужбовця. Наволонтерила. Наразі тут моя сім'я, моя робота і моє життя, але вже за кілька місяців я стану нелегалкою. Мій білоруський паспорт закінчується в грудні 26-го року. Наразі вийшов вийшла постанова Кабміну 141, по якій моя тимчасова посвідка може працювати тільки по термін дії паспорта. Я не можу податися на продовження, на нову посвідку, я взагалі нічого не можу. Тобто...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А як дружина військовослужбовця Збройних Сил?
(Загальна дискусія)

КОЛБ М.М. Якщо б він був білорусом, то окей. Якщо він українець та в Україні, я взагалі нічого не можу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це не абсурд?

КОЛБ М.М. Цікаво, да? Така правова яма трошки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, ну це така просто прогалина. Пані Юлія, ви можете...

ЯЦИК Ю.Г. Я правильно розумію, що шлюб дає вам право на тимчасове проживання, але для продовження цього строку вам потрібен діючий документ, посвідчуючий вашу особу.

КОЛБ М.М. Так, паспорт.

ЯЦИК Ю.Г. Паспорт. Чи є можливість отримати паспорт в посольських, консульських установах Білорусі в інших країнах?

КОЛБ М.М. Я не можу в ніяких установах, які дотичаться Білорусі, нічого отримувати, тому що я знаходжуся в розшуку в Білорусі, в Росії. На мене є шість кримінальних справ, які відкриті в Білорусі. Та це дуже великі строки. Я не можу ризикувати ні своїм життям, ні життям мого чоловіка, тому що всі бази в Білорусі та в Росії – це єдина база. Якщо я якимось чином опинюся на території консульства або іншій території, яка відноситься до Білорусі, вони можуть легко через документи дізнатися про мого чоловіка, який є діючим військовослужбовцем. Це буде пряма загроза, в тому числі для безпеки України.

ЯЦИК Ю.Г. А ви в розшуку у яких кримінальних справах?

КОЛБ М.М. О-о я можу потім надіслати, бо там дуже багато.

ЯЦИК Ю.Г. Це може ви там пограбували банк чи що?

КОЛБ М.М. Ні-ні, ні-ні. Це виключно політика, тому що я працюю публічно. працюю в фонді та надаю допомогу білоруським добровольцям публічно також. Там я пам'ятаю, що є найманство, там є допомога Збройним Силам України.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, в переліку є.

КОЛБ М.М. Там є зрада державі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, це це очевидний перелік. Фактично є проблема, щоб коли приймався закон, от з'явилася ця прогалина, пропустили таку опцію, як жінки безпосередньо українських військовослужбовців. І і це треба виправляти, звичайно.

КОЛБ М.М. Ну, і загалом, а жінки звичайних українців чим гірші?

ЯЦИК Ю.Г. А вас знаходять в розшуку лише на території Білорусії і Росії, чи в міжнародному розшуку, Європолі, Інтерполі?

КОЛБ М.М. Я не знаю. Немає такої інформації. Глобально через пошуковики я себе не бачила, але там буває таке, що якісь кейси, вони тільки там десь в аеропортах, при перетині кордону там чи десь ще вилазять. Я не знаю. Тому я...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто, яким чином має бути, на вашу думку, вирішена ця проблема?

КОЛБ М.М. Тут, ця проблема трішки глибша, тому що зараз я не маю змоги продовжити своє легальне перебування в Україні після грудня. Я не маю змоги відкрити банківський рахунок. Тобто, в грудні я можу отримати штраф за нелегальне перебування. Я не маю змоги його сплатити. Я не маю змоги ніяк гроші отримати. Тому це питання, ну, в мене, як в кожній людині, є права, в тому числі сплатити штраф за порушення, якщо я порушу своє легальне знаходження на території країни, але в мене немає змоги це зробити. Це все складається в якусь яму, тому що я б дуже хотіла отримати громадянство України, я б дуже

хотіла продовжувати безпосередньо тут жити, створювати сім'ю та виконувати, в тому числі, права мого чоловіка на сім'ю, але я взагалі не знаю як. Якщо б не постанова 141 Кабміну, я б могла знаходитись по своїй тимчасовій посвідці будь-який час до скінчення воєнного положення плюс 30 діб. Але зараз я не маю такої змоги.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Ну, чи звертались ви офіційно до Державної міграційної служби України?

КОЛБ М.М. Я ще не отримала відповідь.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ще не отримали відповідь.

Добре. Ну, ми давайте тоді окремо також пропрацюємо конкретно вашу ситуацію. В вашому зверненні ви зазначали, що отримання посвідки на тимчасове проживання ви звертались до банківських установ. Там ви отримали офіційну відмову.

КОЛБ М.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Про які банки йде мова?

КОЛБ М.М. Це був Приватбанк, це був Ощад. І ще щось було.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, і це проблема системна, яка стосується не тільки вас, а тільки в Приваті мені надали офіційну відповідь, в інших мені сказали, що навіть не будуть розглядати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Тоді ми дякуємо вам. Ми просимо вас надати нам ще раз письмово, як ви бачите шляхи вирішення цих проблем. Ми окремо займемось, пропрацюємо відповідно з ДМС і Нацбанком. Подивимось, що можна зробити на рівні підзаконних актів. Якщо щось потребує вирішення на

рівні законодавчих проектів законів, то відповідно буде будемо опрацьовувати і цю можливість. Я дякую вам. Ви хотіли щось додати?

КОЛЬ М.М. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка.

КОЛЬ М.М. Я хотіла б додати знову ж про цю постанову 141, тому що це стосується не тільки мого випадку, які я буду дуже вдячна, якщо ми розглянемо окремо, але це стосується багатьох білорусів, які зараз знаходяться на території України, а тому що до 4 серпня... До 4 серпня вони повинні оновити свої посвідки, а якщо в них ви їх закінчився паспорт, вони не можуть цього зробити взагалі ніяк.

ГОНЧАРЕНКО О.О. До 4 серпня – от зараз?

КОЛЬ М.М. Так-так. Продовжити строк перебування теж не можуть.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто менше ніж ще раз місяць.

КОЛЬ М.М. Так. Якщо паспорт закінчився, вони також нічого не можуть зробити. А там військовослужбовці, ні, сім'ї взагалі білоруси, які мали можливість проживати тут по посвідках, які були дуже продовжені, з 4 серпня стають нелегалами.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте піднімемо постанову 141. Це хто, яке безпосередньо з міністерств займалося? Пані Юлія, ви хотіли щось додати?

ЯЦИК Ю.Г. Скажіть, а ви плануєте взагалі в Білорусь повертатися?

КОЛЬ М.М. Зараз?

ЯЦИК Ю.Г. Ну, взагалі.

КОЛБ М.М. Ну, може бути про там 50 років я би з'їздила.

ЯЦИК Ю.Г. Ага. То скажіть, а можливо є сенс отримати статус біженця або політичним мотивам людини, яка не може перебувати в Білорусі і вже оформлювати документи в Україні не просто на постійне проживання, а на захист?

КОЛБ М.М. Статус біженця я б змогла отримати, якщо б я приїхала з Білорусі відразу в Україну та подалася там протягом місяця, але я точно не пам'ятаю. Але ж в 20- му році я виїхала в Литовську Республіку. Тобто я можу повернутися до Литви та податися там. Але це розіб'є нашу сім'ю. Тому що тут мій чоловік, він дійсний військовослужбовець. Я хочу проживати разом з ним. Хочу будувати сім'ю тут. Тобто це буде порушенням прав людини та Конституції з можливістю будувати сім'ю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І ми хочемо, щоб будувалися родини в Україні. Дякую вам. Ще раз дякую, дякую вам, пані Анастасія, за службу. Ми будемо очікувати від вас відповідні документи, будемо їх опрацьовувати. Дякую. І ми хотіли коротко дати слово вашому колезі. Я просто ми не знали. Давайте будь ласка, сядьте в перший ряд. Коротко представтесь і коротко розкажіть своє питання і ситуацію, і щоб ми далі рухались. Мікрофон оцей, мікрофон ось, да? Да. Ну, ви можете просто сісти, да. Дякую. Представтесь, будь ласка.

УСТИМЕНКО О.І. Дякую. Устименко Олег Ігорович, військовий у відставці. З першого дня повномасштабної війни пішов на фронт, тоді ще не мав українського громадянства.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви мали громадянство Білорусі?

УСТИМЕНКО О.І. Так. Я киянин сам, але при Союзі поїхав в Білорусь служити, офіцер був. Звільнився, коли Союз рухнув, і повернувся до Києва в 20-му році. Отримав посвідку. Громадянство не встиг, бо ну я не знаю, що війна буде. І коли почалася війна, я пішов добровольцем, а з 1 липня був на контракті іноземця.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скільки ви відслужили?

УСТИМЕНКО О.І. Ну, тут ремарка маленька, прошу скоріше якое працювати раніше. Тому що я був вимушений звільнитися. Не можна було служити в 60 років у 23-му році. Ну, вже можна. Ну, вже можна, але зараз 26-й. Я вимушений...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви в 23-му році звільнилися по досягненню граничного віку?

УСТИМЕНКО О.І. Так. Вимушений був звільнитися. Ну, і як тільки звільнився, я забрав сім'ю, тоді ще син був, а жінкою моя жінка стала вже в Києві. Через Польщу забрали сім'ю, вони вже були там під пресингом КГБ, бо чули наші розмови. Мене попередили ні в якому разі не їхати в Білорусь, мене зробили невиїзним. Якщо б я перетин зробив, то я б не виїхав. Ну, слава богу, вдалося...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Забрати родину.

УСТИМЕНКО О.І. Ну, вибачте.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, ми все розуміємо. Забрати родину вдалося?

УСТИМЕНКО О.І. Так. Ну, і потім ми одружилися, потім ще півтора року йшов суд на усиновлення. Ну, і все добре. В січні вже в мене офіційний син. І ми

не можемо отримати громадянство ні на сина, ні на жінку, бо термін паспортів закінчився. Я сьогодні ще раз був у міграційній службі. Це дуже цікаво, що мені казали. Я просто перепрошую. Я казав, я можу це казати, я йду зараз до Верховної Ради. Який в мене є вихід, бо моя...

ГОНЧАРЕНКО О.О. І що вам сказали?

УСТИМЕНКО О.І. Я зараз скажу. Хто стоїть, присядьте. Моя жінка онкохвора і, ну, зараз стан стабільний, все добре. Але постійний моніторинг потрібен. А як закінчився термін паспорту, то з всяких хелсі вона вийшла автоматично. Сину 10 років. Мені в міграційній службі казали, що єдиним виходом є їй піти на контракт ЗСУ.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, напевно, вони просто так вам юридичну таку консультацію, можна сказати, надали. Я зрозумів. Я думаю, що це все абсолютно дотичне до тих питань, які ми...

УСТИМЕНКО О.І. Аналогічно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, ми ми тільки що обговорювали. Ми вас почули. Ви, будь ласка, залиште в секретаріаті ТСК також свої дані і свою проблематику.

УСТИМЕНКО О.І. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І Да. І добре, дякую вам. І ще, в нас серед запрошених, перед тим, як ми перейдемо до наступного питання, до нас долучилася Полякова Ольга Юріївна – українська акторка, співачка, блогерка і телеведуча. Вітаю вас, пані Ольга! Перед тим, як ми перейдемо до вас, ще Давиденко Валентин Олександрович, Яковлев Анжей Сергійович хотіли зробити, певну дати нам певну інформацію. Пані Юлія, візьміть тоді свої руки зараз.

ЯЦИК Ю.Г. Ми запрошували голову Федерації.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Ольга, я вибачаюсь, ми вас ще, да, ми ще от заслухаємо коротко двох наших колег, а потім вже безпосередньо запросимо вас.

ЯЦИК Ю.Г. Це теж військовослужбовець, пішов добровольцем в...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Валентин Олександрович?

ЯЦИК Ю.Г. Ні-ні. Ахмат Ахмедов.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ахмат Ахмедов.

ЯЦИК Ю.Г. Він був військовослужбовцем, зараз очолює Федерацію К1. Оскільки він зараз на зборах з дітками, по спортивним змаганням, не може бути присутнім. Це його представники, які теж хочуть озвучити проблему військових.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Да, будь ласка.

_____. Так, доброго дня, шановний Олексій Олексійович, шановні члени комісії. Так, Ахмат Ахмедов сьогодні з дітьми в таборі спортивному, тому він не має можливості сам бути присутнім. Ми скажемо за нього буквально ну, кілька слів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Будь ласка.

_____. Ахмат Ахмедов до, повномасштабного вторгнення був в Дагестані, він громадянин Росії, був депутатом трьох скликань, поважною людиною.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Депутатом чого?

_____. Дагестану.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дагестану регіонального чи?..

_____. Я не можу вам сказати, я не знаю.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Добре.

_____. Ось, був тренером по кікбоксингу збірної команди Росії, очолював команду Дагестану по кікбоксингу. І коли там почались репресії стосовно інакодумців в Росії, він був змушений виїхати. Приїхав в Україну, розпочав спортивну діяльність тут в Україні, тренував діточок наших по кікбоксингу, відкрив Федерацію, Всеукраїнську Федерацію K1, кікбоксинг та всесвітню професійну лігу K1, теж кікбоксинг.

Ось, коли почалась війна, він взяв до рук зброю, пішов захищати нашу батьківщину, нашу державу. Був добровольцем в складі батальйону Хорт, потім був замом командира дагестанського добровольчого формування імені імама Шаміля. Ось, ну, деякий час воював, потім продовжив тренувати діточок.

Ось, і це питання стосовно громадянства України, він намагався вирішити декілька разів, але в нього, ну, на теперішній час, ну, не виходить, скажем так. Ось, якщо можливо...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тобто ваше звернення – це допомога пану Ахмату в отриманні громадянства України, я правильно вас зрозумів?

_____. Так-так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я зрозумів, він подався на громадянство України?

_____. В нього, да, є процес цей. Якщо можливо, якщо можливо юридично.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми готові юридично, безумовно, надати консультацію, треба розуміти, що ми сьогодні обговорювали, що є певні системні проблеми, наприклад, термін отримання громадянства, термін розгляду справи не визначений, тому це не є просте питання і воно не є повністю безпосередньо в нашому віданні, але ми безумовно готові надати і юридичну консультацію і зробити необхідні звернення від тимчасової слідчої комісії.

ЯЦИК Ю.Г. Я пропоную, я пропоную пану Ахмату тоді надати пакет документів звернення на ТСК в письмовому вигляді з долучення всіх документів. І оскільки проблема добровольчих формувань, вона, ну, фактично однотипна для різних видів добровольчих формувань, то ми, я пропоную, щоб ми з боку ТСК зробили звернення, да, до міграційної служби.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми це обов'язково зробимо.

ЯЦИК Ю.Г. Да, пришвидшити цей процес.

_____. Так, якщо, якщо це можливо, ми були б вдячні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми зробимо те, що ми можемо повністю в цій ситуації.

_____. Тому що він великий патріот своєї батьківщини, але дуже любить Україну і наших дітей. От, і багато для цього робить. Тому, він заслуговує на це.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякуємо вам. Передавайте його документи, ми готові їх опрацювати.

_____. Зробимо, зробимо.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Це було все, да? Дякую вам.

_____. Ще Олексій Олексійович, воспользуюсь возможностью, на російській мові.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Нема проблем.

_____. Хочу вам таку мініатюру нашого чемпіонського поясу передати. Таким чином виявити свою повагу до вас і на пам'ять, дякую вам, про нашу федерацію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, це так в нас незвично на ТСК, але це приємно. Я вам дуже дякую. Дякую вам. Дякую, дякую вам дуже. Для нас це, для мене це велика честь. Дякую.

І так, ми переходимо до нашої останньої на сьогодні запрошеної Полякова Ольга Юріївна – українська акторка, співачка, блогерка, телеведуча. Пані Ольга, займіть, будь ласка, ваше місце. Шановна Ольга Юріївна, як голова комісії, хочу офіційно роз'яснити вам ваші обов'язки та попередити про сувору відповідальність, яку ви несете перед законом і суспільством.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону України про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України ви зобов'язані давати правдиві показання та пояснення про всі відомі вам обставини, що є предметом нашого розслідування. Попереджаю вас, кожне ваше слово на цьому засіданні фіксується стенограмою та засобами відеозапису.

Згідно зі статтею 384 Кримінального кодексу України за надання завідомо неправдивих показань комісії передбачено покарання у вигляді виправних робіт, обмеження або навіть позбавлення волі. Будь-яка спроба ввести комісію в оману буде розцінена як перешкоджання здійсненню парламентського контролю.

Згідно зі статтею 385 Кримінального кодексу України відмова від давання показань без законних на те підстав тягне за собою кримінальну відповідальність. Ви маєте право не розголошувати інформацію, яка згідно із законом визнана такою, що не підлягає розголошенню. У папці вам надано для підпису розписку. Своїм підписом ви підтверджуєте, що усвідомлюєте кожне моє слово, розумієте наслідки надання неправдивої інформації та берете на себе зобов'язання говорити виключно правду.

Пані Ольга, чи ви підписали таку розписку?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Підписала.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Клянусь.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Ця клятва це додає ще сили цьому підпису. В нас сьогодні засідання про порушення прав людини під час дій воєнного стану. Ми заслуховували військових, які воюють вже не один рік за Україну, але їхні права багато в чому обмежені через російський або білоруський паспорт. Але зараз ми перейдемо до ще більш ширшої проблеми, цього питання, а саме дискримінації українців в Україні. І розглянемо кейс ваш, як артистки, які відмовили брати участь у відборі на Євробачення.

І так, коли ви подавали заявку на участь у національному відборі до Євробачення?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я дуже вибачаюсь перед тим, як я буду відповідати на ваше питання, чи можу я зробити свою заяву?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Звичайно, звичайно.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Добре. Шановні члени комісії, я дуже вдячна за можливість виступити. Одразу хочу зазначити, питання про порушення прав важливе завжди, яким би малим воно не здавалося порівняно з іншими питаннями, що сьогодні розглядаються. І я тут не тому, що вважаю ситуацію якоюсь найважливішою, а тому що хочу бути послідовною і хочу бути прикладом для тих, хто відчуває, що їхні права порушені. І переконана, що про це треба говорити вголос. Особливо зараз, коли ми бачимо безліч випадків порушення прав українців і їхню безпорадність.

Я вважаю, що закони — це основа всього, закони — це порядок і відповідальність. Закони визначають межі та кордони. Все своє життя я намагаюся жити за правилами і законами, які встановлює держава. Сьогодні держава визначила, наприклад, межі використання російської мови в публічному просторі. Я як публічна особа, спілкуюся українською, створюю україномовний і український контент, бо є такий закон.

Торік я як українська артистка, подала заявку на участь у нацвідборі на міжнародний музичний конкурс Євробачення, який проводиться Суспільним мовником. Мені в участі відмовили. Офіційна причина пункт 4.6 правил, встановлених Суспільним мовником у 2019 році заднім числом. Який забороняє участь артистів, що виступали на території України після 15 березня. Ой, вибачте. Що виступали на території Росії після 15 березня 2014 року. Вони прийняли ці це правило в 2019 році. До речі, я була всього один раз і не з концертом. На початку 15 більше туди не їздила.

Я вважаю цю відмову порушенням моїх прав. Жоден закон України не встановлював на той момент появи цього пункту правил відповідальності ні кримінальної, ні адміністративної за такі виступи. Цей пункт з'явився заднім числом лише у 2019 році і застосовувався дуже вибірково. У 2016 переможниця нацвідбору також виступала у Росії у 2014-15 роках і це не завадило їй представляти Україну на міжнародному конкурсі і виграти. Це Джамала. У 2017 році в нацвідборі був продюсер такий був Меладзе Костянтин, який не просто на той момент вже багато років працював у Росії, а й до цих пір працює. Але це не завадило йому бути членом журі, розумієте?

Суспільне мовник, який утримується коштом платників податків, тобто нас і з вами. Але рішення, яке в торкається мене напряду ухвалили фактично, як і ріш, як рішення приватної структури. Так само, як і створення самого цього правила, відбулося без широкого громадського обговорення. Вважаю, що це некоректно і дискримінаційно.

Юридично це виглядає так: пункт 4.6 суперечить статті 8-й Конституції про верховенство права, статті 24-й про рівність громадян і заборони дискримінації за будь-якою ознакою, статті 38 про право громадян брати участь у культурному житті держави.

Крім того, він виходить за межі повноважень НСТУ, визначеним Законом України про суспільне телебачення, радіомовлення України, який зобов'язує Суспільного мовника діяти об'єктивно, рівно і без дискримінації. Процес відбору фактично відбувається шляхом голосування глядачів, і це цілком демократична процедура. Я вважаю, що глядачу можна довіряти. Сьогодні правила відбору не актуальні, недосконалі. Вони ставлять в гірше становище тих, хто весь цей час працював в Україні, хто так, як я, відмовився багато років до повномасштабного вторгнення в Україну, відмовився від Росії, від російського ринку і працював виключно в Україні. Така, як я, і я не одна. І ці люди також не мають права. І це порівняно з тими, хто наприклад, виїхав з України в незаконний спосіб, чи ухиляється від виконання обов'язку перед державою, такі люди можуть приймати участь в нацвідборі. То єсть вони можуть, а я, яка залишилася і працюю тут, я не можу.

Тому це неправильно, і я думаю, що це треба актуалізувати. Я зверталася до Суспільного з проханням переглянути це рішення, але мені було відмовлено. Мій менеджмент пропонував провести круглий стіл, сказав, що можна зробити, як це можна зробити, але ця ініціатива залишилася проігнорована. Тобто мені не залишають ніякого вибору, ніж вирішувати це питання через суд. Я з повагою ставлюся до того, що Суспільне намагалися вдосконалити підхід до нацвідбору, але вже минуло 12 років. Моя поїздка до Росії була один єдиний раз в 2015 році, і навіть це був не концерт. Це була участь в шоу, в якому я приймала участь. І мало того, після цієї поїздки я розірвала контракт, заплатила неустойку, і це шоу

навіть не вийшло по телебаченню, тому що я перестала там зніматися, бо мені було все понятно з ними вже тоді. І на мене тоді не впливали, там я не знаю, ті люди, які перекривали концерти, депутати чи ще хтось. Це було моє свідоме рішення, яке я зробила, свій вибір 12 років тому.

І якщо я не порушувала закону, то я відповідаю за власний досвід і саме цей досвід привів мене до того, що я відмовилася від ринку 12 років тому і весь цей час працювала тільки в Україні. Я суто український артист, весь цей час працюю для свого глядача, створюю тут робочі місця, я тут плачу податки і в 22-му році повністю перейшла на українську мову, переклала всі свої пісні і роблю десятки благодійних концертів та зборів в Україні і за кордоном. Я це кажу не для того, щоб хвастатися, а для того, щоб сказати, що я така сама громадянка своєї країни, як будь-хто інший. Я хочу, щоб мої права були захищені і не хочу нічого випрошувати, бо це принизливо. Для мене це вже не питання навіть участі у нацвідборі. Це принципове питання, яке пов'язано зі ставленням до тисячі інших українців, які з 2014 року не порушували законів, але сьогодні мають ризик бути дискримінованим. Це не нормально, створює суспільство з подвійним дном і коли за ширмою гасел можна прикривати відсутність закону. А ознак кризи права сьогодні в Україні чимало. У мене немає бажання доводити це питання до суду, але я не маю вибору.

Тому я прошу дати оцінку цій ситуації з чисто з точки зору Конституції України, принципу рівності перед законом і захисту прав людини та допомогти вирішенню цієї ситуації, пов'язаної з діяльністю установи, що фінансується платниками податків, такими, як я, без судів і скандалів. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам. Ну, ви вже відповіли на цілу низку питань, які я збирався вам поставити, тому, але ми зараз це більш детально розглянемо.

По-перше, я так розумію, що є інші артисти, які не змогли прийняти участь в нацвідборі.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Їх є дуже багато. Це практичеські весь топовий ешелон. Це всі ті артисти, які збирають тут стадіони, які теж відмовилися до ще до повномасштабного...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Можете назвати імена? Ну, якісь приклади?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, я не я б не хотіла назвати імена, щоб їх якось, може, вони не хотіли. Це це, знаєте, я можу вийти і шашкою махати, а люди зараз в Україні трошечки налякані, як-то кажуть. Але я можу вам сказати, що це все чинні артисти, яких ви всі знаєте, це улюбленці публіки, і вони також хтось відмовився давно, хтось відмовився від російського ринку і повністю перейшов на українську вже після 22-го. Але ці люди зробили свій вибір, і вони теж дискриміновані цим правилом. Багато навіть молодих артистів. І вони десь там їздили, хтось кудись попав в ту Росію. Не було ж такого закону, що їздити якби нам сказали: все, з 2014 року їхати, хто їде в Росію, той порушує закон. Ніхто б не їздив, але цього закону не було. А покладатися тільки на якісь свої моральні принципи, ну хтось раніше дійшов, як я, а хтось пізніше. Не всі люди розумні.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Скажіть, будь ласка, от оцей пункт говорить саме про взагалі відвідування Російської Федерації, правильно?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Да-да.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Просто факт перебування на її території.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Так-так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ті, хто перебували, можете його процитувати? У вас він є, цей пункт 4.6?

ПОЛЯКОВА О.Ю. В мене його немає, но там, по-моєму, йому сказано так, що люди, які ... Я не пам'ятаю, чи є там публічні виступи, чи корпоративні, чи публічні виступи, чи виступи за гроші. Я не пам'ятаю, але точно пам'ятаю, що з 15 березня 2014 року. То єсть, якби ти поїхав в 14-му, то ти б не порушив закон. А от з 15-го вже все.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якщо я не помиляюсь, то весною 14-го року в Москві знімав фільм Володимир Зеленський.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну от бачите, яка вибіркова справедливість.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. А давайте в 2019 році це було внесено в правила. Давайте згадаємо тоді, як це відбувалось. В 2019 році MARUV виграла нацвідбір. За неї проголосували українські глядачі. Але Суспільне після перемоги висунуло їй додаткові умови через концерти в Росії. Вона відмовилась підписувати контракт, і тоді Україна взагалі не прийняла участі в Євробаченні. А ви пам'ятаєте той скандал? Як ви тоді його оцінювали?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну так, як завжди, без срачів вже там не обходиться, вибачте за... Кожен рік одне і те саме. І це тільки тому, що в них немає єдиних правил. В них немає ніякого Регламенту. Вони такого роблять щось дуже хаотично, а потім навіть не мають сміливості визнати свою помилку. Ну, зробили ви помилку. Ну, пройшло вже 12 років. Що вони зараз? Вони бояться, що якщо вони відмінять це правило, боже, начнеться опять скандал, чи щось.

Тому треба це цю історію якось в ну, пропрацювати, зробити якийсь закон. Не просто, щоб якийсь мовник, який існує на мої податки, мені ще й щось забороняв. Якби це була державна установа, і вони б робили б це рішення завдяки закону, це була б одна історія. А так вони запросили MARUV. Мало того, вона порушила правила, тому що вона не її пісня не була тоді навіть у списку ну, там хтось зірвався, по-моєму, Тетяна Решетняк вийшла з конкурсу і вони затулили MARUV дирку, розумієте? То єсть вона навіть попала туди незаконно. І коли про

неї проголосували, вони їй стали говорити: "Давай, каже, чий Крим". Так чого перед цим не зробити? Запитайте, що це за людина, звідки вона взялася, чи вона за Росію, чи вона за кого? Вони просто взяли її, нічого не питав. Потім, коли це все сталося, стався величезний скандал, тому що людина сказала: "А я плювати на вас хотіла, я поїду працювати в Росію і все".

І вони от потім зробили це правило і цим правилом закреслили просто можливість артистам, які давно прийняли українську сторону, давно вирішили відмовитися від російського ринку і працювати тут в Україні, відмовилися, і вони цим рішенням перекрили просто нам і, як то кажуть, всіляку можливість представити професійно свою країну на цьому конкурсі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. MARUV після того скандалу поїхала будувати кар'єру в Росію і сьогодні вона там по той бік. Чи не думаєте ви, що така політика виштовхування сама створює зрадників?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я думаю, що це якщо чесно, влада тим, що вона ніколи не підтримувала і взагалі не переймалася артистами, тому що з цими людьми треба було працювати. Це люди, в яких є мільйонні аудиторії. Якби їм щось запропонували в країні, якби ними якимось займалися, розумієте? Не у всіх є якась там сильно висока мораль і про патріотизм. Зараз, звісно, ми всі в війні вже четвертий рік, тут вже немає не патріотів.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Тут вже п'ятий, да.

ПОЛЯКОВА О.Ю. А? Вже п'ятий рік, да, п'ятий рік. Ну і непонятно, що скільки буде. Вже немає тут не патріотів. Ми всі тут за свою Україну, ми всі тут. Але тоді, ну, якимось це питання було так, ну, якщо тим паче, це не визначено законодавством, то чи це можна робити, чи не можна. Я просто можу сказати, що якби держава працювала з артистами, якимось їх збирала, якимось з ними розмовляла, якимось на них взагалі звертала увагу, не було б цього відтоку людей,

які могли б впливати на свої багатомільйонні аудиторії так, як потрібно нашій державі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи є подібне правило цьому пункту 4.6 у самій Європейській спілці радіомовлення та телебачення?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, конечно, ні. Конкурс Євробачення, який це конкурс? Він про свободу. Він про свободу вибору, він про свободу віросповідання, про свободу демократичну, про свободу сексуальних зв'язків. Це отакий конкурс — європейський конкурс свободи. А в нас що? Опять все превратілі в совок. У нас на партсобранії вирішили: "Все, оці туди не поїдуть, а оці поїдуть". І все. І хоч кіл на голові тіши. Розумієте?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви в декілька разів вже сьогодні згадали про те, що ви платите податки в Україні. А ви можете назвати суму, які ви сплатили податки в...

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, це мільйони гривень.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Мільйони гривень?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це за останній рік?

ПОЛЯКОВА О.Ю. В мене, ну, це треба підняти. Це ж все є в доступі. Це, це мільйони гривень.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Ви колись говорили про цю норму в Суспільному, можливо, з, співвласником Кварталу 95 Тимуром Міндічем чи з

Андрієм Єрмаком, чи з кимось з високопосадовців українських, які могли б це питання вирішити?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, по-перше, я взагалі не знайома з цими людьми і, як ви бачите, в мене немає ні заслуженої, ні народної, ніяких медалей і регалій. Бо кажуть, що за це треба дуже сильно просити, а я просити не вмію і не хочу. Тому ні, я ні в кого нічого не просила, ні з ким не говорила.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. З президентом Зеленським теж не говорили?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, я думаю, що в нього зараз діла поважливіші.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Але це могло бути, ви могли з про це говорити раніше? Це ж міг бути 20-й, 21-й рік. Я ж думаю, ви знаєте Володимира Зеленського?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я дуже гарно знаю Володимира Зеленського і тоді якось я не знаю, чи може, може я не брала, не хотіла тоді брати участь в конкурсі, тому я цей, це питання тоді було в мене не на часі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. В квітні 2025 року Ані Лорак отримала новий український паспорт. Артистка, на яку РНБО наклала санкції ще у 2022 році, яка продовжує виступати в Росії і зараз, і за роки повномасштабної війни жодного разу її не засудила. Тобто що відбулось? Вона виїхала до Вірменії, подала документи і держава України їй не відмовила.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Клас.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я от не розумію цю логіку. Виходить, що артистці, яка обрала Росію – паспорт, а артистам, які живуть в Україні, не те що паспорт,

а відмовляють в можливості поборотися за право Україну представляти. Так виходить?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, отак от виходить. Дивіться, тому що, хто видає паспорта? Одна установа. Хто, громадянство видає? Інша. А суспільство само собі вирішує, суспільне бачення, телебачення маю на увазі, само собі дало право дискримінувати тих чи інших громадян України. Тому що немає якогось основного правила, якогось основного законодавчого, ну, якогось основного закону. Бо якби нам всім сказали: "Робіть так, а отак не робіть", то ми б робили так, а отак би не робили. А так це все якась каша. Ніхто не розуміє, що де. Де справедливість?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пані Олю, ви можете там керувати мікрофоном. Ви, думаю, в цьому дуже професіональні. Можете наблизити його чи взяти в руку. Як вам зручно.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Це страшно, бо я зараз стану і почну співати і ходити між рядами.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, це, але це давайте ще паузу перед цим зробимо. Давайте більш загально подумаємо на цю ситуацію. Як ви оцінюєте державну політику щодо російських виконавців, які приїжджали в Київ, інші українські міста і без проблем виступали? Наприклад, репер Баста виступав в Києві ще в 21-му році, а на 8 березня 22-го року в Києві мав бути концерт Михайла Шуфутинського. Студія Квартал 95, як ми вже тут згадували, знімала серіали для російських каналів і продавала контент в РФ після 2014 року. Володимир Зеленський будував кар'єру на російському ринку, знімався в російському кіно, гастролював. Ви розумієте причину, чому президентом можна стати, а виступити на співочому конкурсі не можна?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ні, я не розумію. Нам треба з цим розібратися.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи не здається вам, що правила після 2014 року написані так, щоб покарати одних і не зачепити інших?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я не думаю, що вони такі розумні, що вони так зробили.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви думаєте, це просто було... Це було гасило ситуативно, а далі це перетворилося, напевно, таку норму, і до якої вже звикли всі?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Да, на певну проблему. І мало того, зараз вони просто бояться, бо взагалі боятися – це наша якась така остання звичка в Україні, боятися говорити. І тому я думаю, що спочатку вони зробили глупість велику, а зараз вони просто бояться її виправити, так. Ви вже згадали, що ви були на початку 2015 року, знімалися в шоу, після цього вам стало все зрозуміло, і ви розірвали контракт, виплатили неустойку, більше в Росію не їздили. Я так розумію, по жодній, да, по приватних обставинах теж не їздили?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ні. Хоча в мене мама жила в Росії, я навіть до неї не їздила.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Яке було ставлення російських зірок до України тоді, от в 14-15 році? Як вони висловлювались про Донбас та Крим? От ви сказали, вам стало все зрозуміло. Що ви мали на увазі?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ви знаєте, я поїхала, я це дуже гарно пам'ятаю, тому що я тоді вела одну премію. Оце тоді, коли я єдиний раз там була. І до нас відносилися як до другого сорту. Вони вважали, що вони розумніші, розвинутіші, модніші, а ми якісь там зачухані, занедбані. І треба сказати, що й ми самі до себе так відносилися. Абсолютно точно, тому що тоді на українських каналах було засилля російських артистів. Вони брали участь у

найпопулярніших наших співочих конкурсах, вони брали в проектах. Вони сиділи вездє в журі, в голосах, в ікс-факторах і вездє. І їм платилися величезні гонорари, їх кормили по «Велюрам» за великі гроші.

А що робили з нами, з українськими артистами, я вам розкажу. Ми їздили на метро, нам не платив ніхто ні копійки грошей. Нас кормили на кінокухні, з нами просто поводитися як з гімном. І ще казали: «Кажіть спаси́бо, що ми вообщє вас показуємо по телевізору. Тут у мене понимаєш, я не знаю, а Леонід Агутін – велика звезда, понимаєш?» От йому треба заплатити, йому треба купити три бутилки віски, бо він вже без трьох пляшок не міг витримати навіть ні одної передачі, понимаєш? А нам нас от оце отакий комплекс меншовартості, він і не ми самі так до себе відносились, то й вони до нас так відносились.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Чи реально було стати відомою зіркою в Україні от на той час перед Dodge 2014 року, мати ротації на радіо, щоб музику крутили на телебаченні без впізнаваності в Росії?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, якщо ви визнаваною трошечки мало-мальські людиною можна було стати, суперзіркою – ні. Якщо ви згадаєте всі великі кейси отакі по-настоящему великих артистів, вони всі стали визнаваємі і популярні в в Росії. І тільки потім їм тут тожє вже стелили коврову дорожечку. І тому наші артисти так сильно хотіли поїхати до Росії і стати там видатними, тому що самі українці самих українців тоді не поважали.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ваш репертуар спочатку був російськомовним. Чому?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, тому що це ще ж було до 2014 року, і ми всіх ну чого от тому й хотіли, тому що, по-перше, СНД було російськомовне, була більша аудиторія. Ми хотіли розвиватися, в своїй країні, ми не могли розвиватися. То чому? Бо я вам тільки що сказала, ніхто не давав ні ротації, нічого. І тому ми всі хотіли туди. І це так нам диктували оці соціальні ліфти, яких тут не було, а там були.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Взагалі, давайте буквально останній блок – це така глобальна культурна політика, обговорюємо. В нас, я вам скажу, це рідкість, коли ми з діячами культури тут спілкуємось.

ПОЛЯКОВА О.Ю. А дуже зря, приглашайте нас.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Бачите, ми...

ПОЛЯКОВА О.Ю. У нас дуже багато проблем, правда.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ми дуже відкриті, бачите, ми готові і відкриті, і ми готові спілкуватися про інші проблеми.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я хочу сказати, що ми дуже дезорієнтовані. Ми дуже дезорієнтовані, тому що ми артисти повинні полагатися на, знаєте, як наче сліпі по нюху, що тут можна, чого не можна, а що можна, куди не можна, що можна сказати, що не можна. Це ми дезорієнтовані. Нам би знати на що ми маємо право, а на що ми право не маємо. І це, конечно, повинно законодавство це визначати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. От якраз я в цю тему і хотів оцей останній блок. Чи ви відчуваєте, що в Україні існує культура відміни? Бо є, наприклад, актори, співаки, співачки, які працювали в Росії, до них жодних питань нема. А є інші, яким зривають концерти, відбуваються постійні скандали, щось забороняється і так далі. Як це от як це ви відчуваєте, як сама як артистка?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, то ж не ж не просто так, бо вони порушають закони України. Якщо відмінюють концерти кому... Про кого ми конкретно говоримо зараз, давайте?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Та ну, ми тільки що згадували з вами от кейс Лорак, яка який навіть паспорт продовжили.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Да, але якби вона захотіла приїхати в Україну виступати, я думаю, що їй би зривали концерти, тому що, ну, по-перше, вона співає російською. В нас є закон, по якому неможливо співати російською мовою. Наскільки я знаю, вона свої пісні не перекладала, як і багато зараз артистів, які не виступають в Україні, а виступають за кордоном, вони підтримали Україну, вони виїхали з Росії, але вони продовжують співати російською мовою, а це порушення закону тоді, тому вони не можуть тут виступати. Але я впевнена, що якби вони приїхали сюди, то були б і ті, які б не пішли і не проголосували б гривнею, а були б ті, які пішли б і проголосували.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, от ви спитали конкретні кейси, наприклад, Лобода. Яка має бути політика держави по відношенню до неї, на вашу думку?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, вона б співає там, де може. І вона співає там, де може, бо в Україні не може. В неї пісні російською мовою, вона продовжує працювати російською мовою. Я думаю, якби вона переклала все на українську мову і приїхала б з концертом, я не думаю, що хтось би чинив перешкоду їй тут виступати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Іван Дорн.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Те саме.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Є приклад людини, яка в журі нацвідбору Андрій Данилко, ну, сценічне ім'я Верка Сердючка, виступив в 25-му році на концерті в Києві і там співав свої старі російськомовні пісні. За це директора майданчику оштрафували, але потім Данилко в 26-му році виступив в інтерактиві на

Євробаченні, популяризуючи Україну і нашу культуру. Питання: як тут діяти? Чому Суспільне включило тоді його в журі?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я б от питання до Суспільного. По-перше.

По-друге, якщо Данилко порушив закон. Це ж закон України, чи тоді ще він не був на не був в чинності? Я про я просто трошечки, ну, не в контексті цієї події.

ГОНЧАРЕНКО О.О. То ваша відповідь треба дослідувати закону.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Треба слідувати закону. Напишіть закони всі, які що заборонити, а що дозволити, і ми будемо вообщє по стойке смирно ходити туди-сюди шагать.

ГОНЧАРЕНКО О.О. А що робити з росіянами, які виїхали з Росії і підтримують Україну? Наприклад, Галкін або Пугачова.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, я вважаю, що хороші росіяни є. Ну, правда. Які підтримують Україну, які дуже багато допомагають. Я сама дружу з двома такими росіянами: з Нікою Білоцерківською, з Євгеном Чичваркіним. Ці люди зробили вже помічі на сьогоднішній день на більш ніж 7 млн євро. І допомогли, допомагають з тактичною медициною і привозять такі препарати, які не можливо дістати тут. І вони дуже полегшують виживаємість наших солдатів, наших військових на фронті. Тому такі люди є.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Якщо ми погоджуємось, що не всі, хто виступав у Росії зрадники назавжди, то має бути зрозумілий шлях повернення. Яким він має бути? Що це? Публічна позиція, донати, волонтерство? Що?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я не... От я по цьому питанню... Я не знаю. Мабуть, що треба Я впевнена, що коли закінчиться війна, спроби цих людей повернутися будуть. Тому що всі хочуть повернутися додому.

ГОЛЛОВУЮЧИЙ. І тому нам треба визначити правила.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Визначити правила.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Як, хто має право і кого ми готові тут бачити, а кого ні.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Так, абсолютно.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ну, в мене останнє до вас питання. Чи ви шкодуєте про свою поїздку в Москву в 2015 році?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Я, знаєте, якби я знала, в який кошмар це вилітється, що в нас буде війна через 7 років. Але я не Ванга і не Нострадамус. Тому я... Я Оля Полякова.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зрозуміло. Я вам дякую, пані Оля. Да, пані Юля, будь ласка.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, оці вимоги щодо виїзду в Російську Федерацію були встановлені коли саме?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Це Суспільне зробило це правило зразу після того, як MARUV відмовилася підписати контракт з Суспільним про те, що вона не буде давати в Росії концерти.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це початок 2019 року.

ПОЛЯКОВА О.Ю. 2019 року. То єсть вони зробили правило заднім числом (наскільки?) на 5 років. Получається, що всі, хто до 19-го був в Росії, вони могли їздити і могли представляти, хоча 14-й рік вже пройшов. Розумієте?

ЯЦИК Ю.Г. Я це розумію. Скажіть, будь ласка, це була вимога цієї Європейської спілки радіомовлення чи національного...

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ні. Це Суспільний мовник захотів собі таким чином, наче взяти допустити до конкурсу тільки тих людей, які ніколи не їздили. Получається, чому цей конкурс тепер став конкурсом молодих талантів? Бо на той час 14-й рік. Тільки ті артисти, які не виїжджали з не їздили з концертами в Україну, тільки ті, які ходили в школу і в дитячий садок. Розумієте? Тільки вони не їздили, бо всі інші їздили, тому що так був побудований цей ринок. Хтось раніше відмовився, раніше зрозумів. Хтось пізніше, але цим правилом вони повністю відрізали всіх, як-то кажуть, статевозрілих на той період людей. Тому що зараз може поїхати туди на конкурс Євробачення тільки людина, яка народилася, я не знаю, в 2000 році і на момент 2014 йому було 14 років, і він ще не їздив з гастрольми, але вже через два роки міг...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А може в дитячому хорі заспівав десь?

ПОЛЯКОВА О.Ю. І таке теж було. Ви пам'ятаєте кейс дівчинки з Євробачення, яка їздила один раз зі своїми родителями у віці шести чи восьми років, один раз їздила до Москви, і вона не змогла прийняти в цьому конкурсі. Ця дівочка не змогла. Ну це бред! Ну, це бред сивої кобили, розумієте? І вона не змогла представляти. І то був такий скандал теж.

ЯЦИК Ю.Г. А скажіть, будь ласка, це наглядова рада Суспільного приймає такі рішення?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Так.

ЯЦИК Ю.Г. Наглядова рада, до складу якої входять представники, сім представників від депутатських фракцій та груп Верховної Ради.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Ну, да.

ЯЦИК Ю.Г. Правильно я розумію?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Да.

ЯЦИК Ю.Г. Тобто це частково і державна політика в тому числі?

ПОЛЯКОВА О.Ю. Це це так чи ні, Міша? Підкажи мені, будь ласка. Наглядова рада чи само... А ми, да, треба сказати, що ми прям от точно вам не скажемо. Ви ж розумієте, що з хто з нами спілкується? Хто з нами спілкується? Нам прислали письмо, в якому сказали: "Ніт". Ми спитали: "Чому?" Вони сказали оце. А хто це зробив? Хто прийняв цей закон? Хто нам відповів? Ми не знаємо. Вони ж навіть не виходять на зв'язок, щоб з ними вообщє щось поговорити і внести якісь корективи, тому що я вам кажу, всі артисти, які вважаються сьогодні топовими артистами, вони не можуть представляти Україну на цьому конкурсі. Просто поголовно, ніхто. Тільки малі діти.

ЯЦИК Ю.Г. Зрозуміло.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Дякую вам.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Нема більше питань?

ЯЦИК Ю.Г. Ні, питань більше немає. Я не належу до ваших фанатів, я більше належу до фанатів тих, хто виступав сьогодні у вас на розігріві, - це наші військові, але я дуже поважаю вашу позицію щодо захисту вашого права, а в тому числі і права тих, хто зараз промовчав і не став пліч-о-пліч з вами, виборюючи це, тому що я як юрист вбачаю в цьому дискримінаційні вимоги...

ПОЛЯКОВА О.Ю. Боже, дякую.

ЯЦИК Ю.Г. ...які і дійсно, штучно створені, тим більше заднім числом оці вимоги не можуть бути підставою для заборони допуску, да, особи до конкурсу. І тому я вам бажаю успіху в суді. Вважаю, що саме через суд ви зможете добитися справедливості.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. А я зі свого боку хочу сказати, що ми як тимчасова слідча комісія ми не просто заслухали вас, ми зробимо відповідне звернення на Суспільне і запитаємо їхню, будемо вимагати їхньої реакції і їхню безпосередню відповідь і інформацію. Я вважаю, що будь-яка дискримінація в Україні є недопустимою. Я вважаю, що Україну не можна ділити на тих, хто там зрозумів все в 13-му році, а тих, хто зрозумів в 14-му, на тих, хто зрозумів в 15-му і так далі. На мене, як на мене, є один вододіл - це 2022 рік, коли розпочалося велике повномасштабне вторгнення і тоді кожен обрав свою сторону і в тому числі артисти, і в тому числі всі громадяни України.

І ми сьогодні багато заслуховували і росіяни, білоруси. Як виявляється, є і росіяни, і білоруси, які обрали Україну, а є, на жаль, українці, які обрали Росію. І це, на жаль, теж є правда. Вони є зрадниками, всі інші є громадянами України і мають право, і в тому числі ті, хто приїхав боронити Україну зі зброєю в руках, і ті, хто боронять українську культуру з мікрофоном в руках, і ті, хто боронять нашу державу, всі мають право в нашій державі бути такими ж громадянами і мати абсолютно рівні права з іншими. Це той підхід, який сповідаю особисто я.

А ми обов'язково зробимо відповідне звернення тимчасової слідчої комісії на Суспільне і будемо сподіватися, можливо, це питання можна вирішити і в не судовому порядку, бо я думаю, що це був би найкращий шлях, а нікому не потрібні зайві суди і перепетії. Тим більше, що судові ці всі видатки будуть сплачуватись фактично знову-таки грошима платників податків, тобто нас всіх з вами, а це можна вирішити просто помінявши свій підхід. І думаю, що ця культура відміни, ну, нам треба про це забути, нам треба зшивати країну, а не рвати її.

Дякую вам.

ПОЛЯКОВА О.Ю. Дякую велике.

ЯЦИК Ю.Г. Да, тим більше при відсутності заборони в законі, прямої, виїзду, да, підзаконні нормативні акти, якими б вони не були, тим більше акціонерного товариства, вони не можуть обмежувати права людини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я оголошую перерву в нашому засіданні до 17 липня. Дякую всім, хто був сьогодні присутній.

